

eduard

LIMITED EDITION
DUAL COMBO

TORA TORA TORA! 1/48

STAVEBNÍ NÁVOD

WWW.EDUARD.COM

11155-NAV1

TORA TORA TORA!

text: Jan Bobek

Foto: Franklin D. Roosevelt Library & Museum

Japonský útok na americkou základnu Pearl Harbor na Havaji 7. prosince 1941 patří mezi rozhodující milníky vývoje druhé světové války a rovněž celého dvacátého století. Byl katarzí dlouhodobé krize japonsko-amerických vztahů a do světového válečného konfliktu zapojil USA. Ty byly globální ekonomickou a vojenskou mocností, která se do té doby držela stranou války v Evropě, přestože se na ni připravovala a podporovala své budoucí spojence.

Válka mezi Japonskem a Spojenými státy byla hrozbou, na kterou se oba státy připravovaly již od dvacátých let 20. století. Japonsko vnímalo s obavami rozšiřování oblastí amerického vlivu v Tichomoří již od devadesátých let 19. století. V první světové válce Japonsko stálo na straně států Dohody a také díky němu přišlo Německo o kolonie v Asii. Japonská vláda však sama spatřovala cestu k pozici mezinárodní velmoci v koloniální expanzi, kterou u jiných států vnímala jako neakceptovatelnou.

Napětí mezi Japonskem a USA eskalovalo v roce 1931 po japonské invazi do Mandžuska a vzrůstalo během války v Číně v následujícím desetiletí. V roce 1940 Japonsko zabralo Francouzskou Indochínu ve snaze uvalit embargo na veškerý dovoz do Číny, včetně válečných dodávek směřujících z USA. Tento krok přiměl Spojené státy k uvalení odvetného embarga na vývoz ropy do Japonska, což vedlo japonskou stranu k odhadu, že jí vlastní zásoby vystačí na méně než dva roky. Již nějakou dobu se v Tokiu plánovalo dobytí „jižní oblasti zdrojů“ v Tichomoří, aby ji bylo možné připojit k „Velké východoasijské sféře společné prosperity“, kterou Japonsko chtělo vytvořit.

Strategickým cílem útoku byly Filipíny, což byl v té době americký protektorát. Součástí plánu byl preventivní útok na Pearl Harbor, který by neutralizoval americké námořní síly v Tichomoří.

Plánování útoku

Přípravu útoku na Pearl Harbor zahájil admirál Isoroku Yamamoto již počátkem roku 1941. Jako bývalý námořní přidělenec ve Washingtonu měl proti válce s USA výhrady, ale když měly být přípravy na útok započaty, vzal si je osobně na starost. Souhlas vrchního velení námořnictva nakonec získal mimo jiné tím, že pohrozil rezignací. Od léta 1941 byl útok označován krycím názvem Operace Z, ale měl i jiné názvy.

Portrétní fotografie viceadmirála Chūichi Naguma pořízená japonským císařským námořnictvem v letech 1941-42, kdy byl velitelem 1. letecké flotily.

Photo: Naval History and Heritage Command

Dual Combo 1/48

Během roku 1941 Japonci získávali na Havaji zpravodajské informace pomocí vlastní sítě i agentů Abwehru. USA sice v létě uzavřely havajské konzuláty patřící Itálii a Německu, ale z obav před zvyšováním napětí s Tokiem nedošlo k uzavření japonského konzulátu. Ten byl při plánování útoku klíčovým zdrojem pro sledování pohybu plavidel a režimu amerických jednotek.

Při plánování útoku na havajský přístav nechal Yamamoto prostudovat britský nálet na základnu Taranto a dokonce za tímto účelem do Itálie vyslal studijní tým. Yamamoto společně s kontradmirálem Kusakou a fregatním kapitánem Minoru Gendou naplánoval útok pomocí letadlových lodí, jejichž letouny měly zaútočit s momentem překvapení v ranních hodinách. Kvůli mělkým vodám v přístavu byli Japonci nuceni upravit torpéda a nacvičovat jejich shoz za těchto specifických podmínek. Jako výcvikový prostor podobný Havaji námořnictvo využilo přístav v Kagoshimě, v jehož blízkosti se vypíná horský masiv.

Zvažovalo se také vylodění a obsazení havajských ostrovů, ale od této myšlenky Japonci upustili kvůli aktuálnímu zapojení armádních jednotek v Číně, plánovanému nasazení na Filipínách a dalších oblastech v jihozápadním směru.

Útok na Pearl Harbor byl schválen v létě 1941 na císařské konferenci. Pověření k útoku bylo uděleno na druhé císařské konferenci, pokud by v diplomatických jednáních s USA nebylo dosaženo uspokojivého výsledku pro Japonsko. Po tzv. Hullově nótě byl 1. prosince 1941 vydán rozkaz k útoku. S jeho vydáním však císař Hirohito do poslední chvíle váhal.

Japonští námořní letci

Osádky bombardérů Aichi D3A, Nakajima B5N i piloti stíhaček A6M2 během nácivků útoků na přístavní cíl pochopili, že se připravují na zásadní vojenské střetnutí. Cíl však odhadovali různě. Řada z nich předpokládala, že půjde o napadení některé ruské základny, protože v té době narůstalo napětí mezi Japonskem a Ruskem kvůli rybolovu. Další čekali napadení amerických základen na Aleutách. Někteří však správně tipovali Pearl Harbor. Osádky bombardérů B5N nesly před útokem trochu nelibě nátěr svých strojů tmavou barvou na horních plochách. Dalším připadalo zlověstné, když viděli, jak jsou před vyplutím svazu měněna cvičná torpéda s červeným nátěrem hlavic za bojová s černým nátěrem.

Poté, co byl osádkám sdělen cíl útoku, museli na některých lodích důstojníci své podřízené ujistit, že plán je ve shodě s postoji velení námořnictva. Předcházeli tak fámám, které se mohly šířit v souvislosti s pokusy o státní převrat, jichž si Japonsko v uplynulé dekádě prodělalo několikrát. A rovněž bylo potřeba zdůraznit, že plán je připraven ve shodě mezi vedením armády a námořnictva, jejichž rivalita byla všeobecně známa.

K útoku na USA se jednotliví námořní letci stavěli různě. Někdo útok vítal s nadšením, další ho brali jako povinnost. Byli i letci, kteří měli z války proti USA vážné obavy, nebo vyjadřovali nelibost nad tím, že bude nepřítel napaden nečekaně a nedojde ke klasické námořní bitvě. Většina letců považovala Pearl Harbor za silně bráněný cíl a předpokládali, že se z náletu nevrátí.

Svaz vyplouvá

Jádrům úderního svazu, který měl napadnout Pearl Harbor, bylo šest letadlových lodí rozdělených do třech divízi: 1. Kōkū Sentai s Akagi a Kagou, 2. Kōkū Sentai se Sōryū a Hiryū a 5. Kōkū Sentai se Shōkaku a Zuikaku. Patřily do tzv. Kidō Butai (mobilní operační svaz) jemuž velel viceadmirál Chūichi Nagumo. Současně byl velitelem 1. Kōkū Kantai (letecká flotila), pod níž organizačně spadaly letecké jednotky na palubách celkem šesti letadlových lodí.

Takto velký svaz letadlových lodí dosud v historii námořních operací nebyl bojově nasazen. Dvě z lodí, Shōkaku a Zuikaku, byly dokončeny jen několik měsíců před útokem. Součástí svazu byly bitevní lodi Hiei a Kirishima a těžké křižníky Tone a Chikuma. Doprovod svazu poskytoval křižník Abukuma s devíti moderními torpédoborci. Palivo pro svaz zajišťovalo sedm tankerů a v předvoji k Havaji pluly ponorky I-19, I-21 a I-23. Do akce však byla zapojena i další plavidla, včetně miniponorek a jejich mateřských ponorek.

Letouny z 1. a 2. Kōkū Sentai byly rozděleny na čtyři specializace: stíhací doprovod, torpédový útok, střemhlavé bombardování a bombardování v horizontálním letu. Osádky 5. Kōkū Sentai dostaly rozkaz připravit se jen na první tři úlohy. Pokud by ve vzduchu nebyly nepřátelské letouny, měly se doprovodné stíhačky zapojit do ostřelování pozemních cílů.

Velitelem vzdušného útoku byl fregatní kapitán Mitsuo Fuchida, který současně velel první útočné vlně. Stíhací doprovod při první vlně vedl poručík Shigeru Itaya, který se za námořnictvo účastnil koncem třicátých let vývoje Zera. V druhé vlně velel stíhačům poručík Saburō Shindō, jenž vedl piloty Zer do prvního úspěšného boje v Číně v roce 1940. Všichni tři důstojníci sloužili na palubě Akagi. Velitelem druhé útočné vlny byl další veterán z bojů v Číně, korvetní kapitán Shigekazu Shimazaki.

Plavidla začala ze svých přístavů postupně odplouvat počínaje 16. listopadem a shromáždila se v zátocě Hitokappu na odlehlém ostrově Etorofu v Jižních Kurilách. Směrem k cíli na Havaji svaz vyplul 26. listopadu ve večerních hodinách. Japonci se rozhodli, že zaútočí na cíl ve dvou vlnách a byli připraveni vyslat i třetí. Důvodem proč dělit letecké jednotky do několika vln byl především dlouhý čas potřebný pro logistiku a start všech strojů z paluby. Nagumo obdržel 2. prosince kódovanou zprávu „Niitaka-yama nobore 1208“ (vystoupejte na horu Niitaka 1208), znamenající to, že datum útoku je potvrzeno na 8. prosinec japonského času.

Poté, co svaz 4. prosince severně od atolu Midway doplnil palivo, zamířil jihovýchodním směrem. Plavba probíhala za konstantního rizika objevení svazu. Pokud by k odhalení došlo do dvou dnů před útokem, Nagumo by se vrátil do Japonska. V předvečer útoku velení japonského námořnictva dostalo zprávu od agentů na Havaji o plavidlech, která se nachází v přístavu, americké letadlové lodi však přítomny nebyly. Mezi osádkami Kidō Butai přesto převládalo nadšení z nadcházející akce. Po dalším doplnění paliva asi šest set mil severně od Oahu k cíli

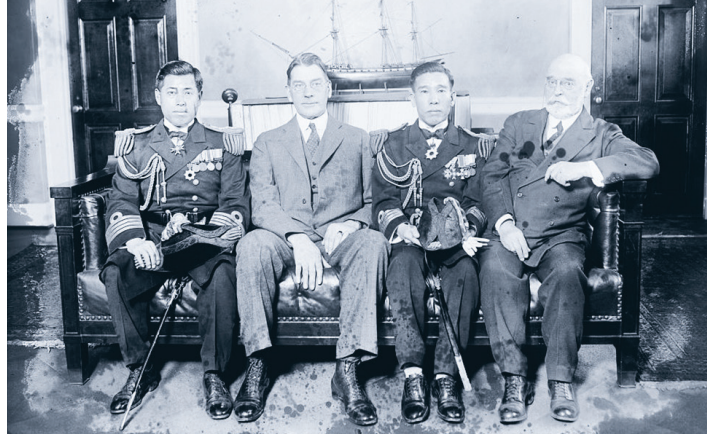

Foto: Library of Congress, Washington, D.C.

Na snímku z února 1927 pořízeném ve Washingtonu, D.C. sedí zleva nový námořní přidělenec kpt. Isoroku Yamamoto, americký ministr námořnictva Curtis D. Wilbur, dosavadní námořní přidělenec kpt. Kiyoshi Hasegawa a velitel námořnictva Admiral Edward Walter Eberle. Díky Eberlemu bylo urychleno dokončení letadlových lodí USS Lexington a Saratoga. Výrazně také přispěl k udržení leteckých jednotek v rámci US Navy po první světové válce.

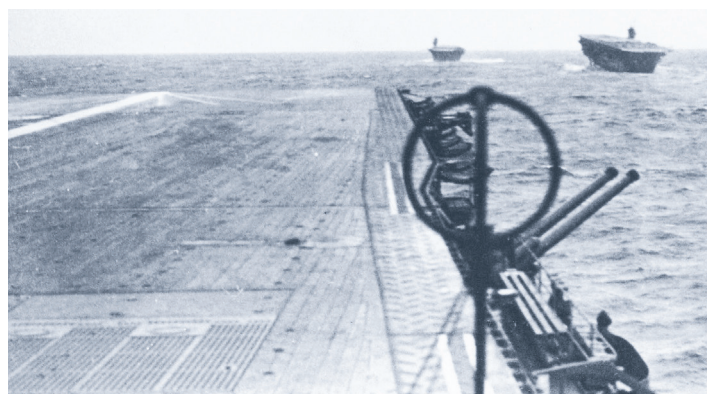

Foto: Shizuo Fukui, Kure Maritime Museum via Wikimedia Commons

Letadlové lodě japonského císařského námořnictva Zuikaku (v popředí), Kaga (vpravo) a Akagi míří před oficiálním vyhlášením války USA v listopadu 1941 k Pearl Harboru.

Foto: U.S. Navy National Museum of Naval Aviation

Stíhačky Mitsubishi A6M2 „Zero“ na palubě letadlové lodi Akagi během útoku na Pearl Harbor. „A1-101“ stojící v pozadí pilotoval během druhé útočné vlny podd. 1. ř. Tadao Kimura. Letoun v popředí je „A1-105“, jehož pilotem byl podd. 1. ř. Kikue Otokuni. Oba letci válku přežili.

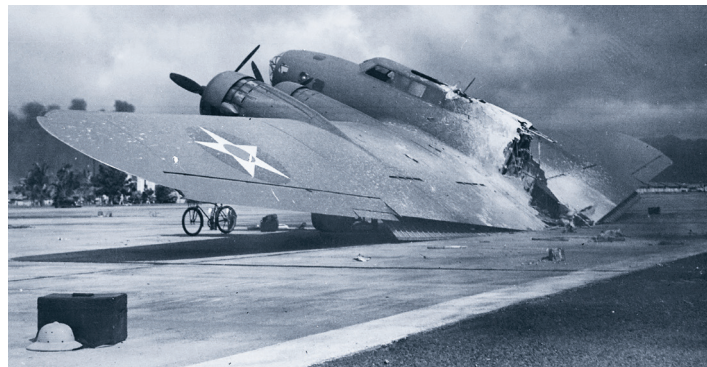

Foto: U.S. Navy National Museum of Naval Aviation

Ohořelý Boeing B-17C Flying Fortress (s/n 40-2074) amerického armádního letectva poblíž hangárů č. 5 na letišti Hickam Field na Oahu, Z. Kalifornie s ním přiletěl Capt. Raymond T. Swenson a dorazil během útoku. Při závěrečném přiblížení byla japonskými stíhači zasažena krabice s hořčičovými světlicemi a vznítila se. Hořící letoun se při přistání rozpadl. Osádka havárie přežila, ale jeden pasažér byl zabit palbou japonského stíhače, když utíkal od hořícího vaku.

Fotografie pořízená z japonského letadla během torpédového útoku na lodě kotvící po obou stranách Fordova ostrova krátce po zahájení útoku na Pearl Harbor. Pohled přibližně směrem na východ. Vpravo je vidět zásobovací sklad, ponorková základna a tankoviště. Torpédo právě zasáhlo loď USS West Virginia na vzdálenější straně Fordova ostrova (uprostřed). Další bitevní lodě kotvící poblíž jsou (zleva): Nevada, Arizona, Tennessee (vedle West Virginie), Oklahoma (torpédovaná a naklání se) podél Marylandu a lodi California. Nalevo od ostrova jsou lehké křižníky Detroit a Raleigh, cílová a výcviková loď Utah a hydroplánový tendr Tangier. Raleigh a Utah byly torpédovány a Utah se prudce naklání na levobok. Japonská letadla jsou vidět vpravo uprostřed (nad Fordovým ostrovem) a nad námořní loděnicí vpravo. Letadla amerického námořnictva na rampě hydroplánů hoří.

vyrazila pouze bojová plavidla. Na stožáru Akagi zavlála historická vlajka, kterou použil admirál Tōgō v bitvě u Tsushimy. Těžké křižníky Tone a Chikuma do oblasti Havaje vyslaly průzkumné plovákové letouny, a když po návratu potvrdily předchozí informace o nepřátelských lodích v přístavu, byl vydán rozkaz k zahájení akce.

Útok

V 1 hod 30 minut byl vydán rozkaz k nastartování motorů. Jako první šlo do vzduchu z jednotlivých lodí 43 stíhaček Zero, potřebující ke startu nejkratší rozejzd. Po nich následovalo 140 bombardérů Nakajima B5N a střemhlavých Aichi D3A. Mitsuo Fuchida si při navigaci k cíli pomáhal naladěním amerického rádia z Havaje, které mimo jazzové hudby pro pohodové nedělní ráno poskytl i přesnou zprávu o počasí nad cílem, včetně výšky oblačnosti a síly a směru větru. Díky tomu Fuchida změnil směr přeletu. Ve 3 hodiny ráno (japonského času) zahlédli Japonci Kahuku Point na severu Oahu. Fuchida po deseti minutách vydal pokyn k útoku pomocí jedné světlice, ale stíhací doprovod si signálů nevěnoval. Fuchida tedy vystřelil druhou světlici, ale tím došlo k nedorozumění mezi osádkami bombardérů. Dvě světlice totiž byly signálem, že formace je napadena. Kvůli tomu se velitel střemhlavých bombardérů korv. kpt. Kakuichi Takahashi domníval, že má zaútočit jako první, ale velitel formace torpédových bombardérů korv. kpt. Shigeharu Murata byl přesvědčen, že on je tím, kdo má podle původního plánu zahájit nálet. Ve 3 hodiny 17 minut Fuchida po vizuálním kontaktu s cílem vyslal signál „to, to, to“, který znamenal, že letouny zahajují útok v plné síle. Po dalších třech minutách vyslal signál „tora, tora“, (tora = japonsky tygr), který potvrzoval, že se nepříteli podařilo překvapit. Zpráva byla Nagumem ihned předána do Tokia.

Střemhlavé bombardéry zahájily kvůli nedorozumění náletu na lodi v přístavu jako první, což donutilo velitele torpédových bombardérů zaútočit pod jiným kurzem a rychleji než plánoval. Část bombardérů zaútočila na Ford Island, Hickam Field a letiště Wheeler, Ewa a Kaneohe. Formace bombardérů B5N Mitsuo Fuchidy shodila bomby na cíle v Oahu z výšky 3000 metrů. Proti útočnickům se pokusilo zasáhnout jen několik amerických stíhaček, kteří byli rychle sestřeleni. Americký personál se vzpamatoval z naprostého šoku a bránil se všemi dostupnými prostředky. Japonští veteráni z první útočné vlny po válce vzpomínali, že je překvapilo, jak rychle Američané dokázali zahájit palbu. Japoncům začalo jít rychle o život, v některých případech museli na poslední chvíli změnit kurz, aby snížili riziko zasažení před odhozem torpéd. Fuchida vydal ve čtyři hodiny rozkaz k návratu, ale sám nad cílem zůstal, neboť byl hlavním velitelem náletu. Tou dobou se již blížila druhá útočná vlna vedená korv. kpt. Shimazakim, který současně velel 54 bombardérům B5N, formaci 78 střemhlavých D3A vedl korv. kpt. Takashige Egusa a doprovod jim zajišťovalo 36 Zer pod vedením por. Shindōa. Shimazaki vydal ve 4 hodiny 25 minut rozkaz k útoku, ale v té době už byla jeho letadla terčem těžké protiletadlové palby. Cíle byly zahaleny kouřovou clonou, nebo na nich došlo k velkým požárům. Bombardéry musely snížit výšku útoku, čímž se ale vystavily většímu riziku zásahů od protiletadlového dělostřelectva. Japonští letci měli potíže s identifikací cílů, proto začali útočit na ohniska odvetné palby.

Nagumo se svým štábem zvažoval vyslání třetí vlny, ale nakonec od ní upustil, především kvůli silné protiletadlové palbě a faktu, že potopením amerických lodí se podařilo dosáhnout cíle operace. Do akce vyslali 350 strojů z 414, které měli k dispozici. V první vlně přišli o tři Zera, jeden D3A a pět bombardérů B5N. Při druhé vlně bylo ztraceno šest Zer a čtrnáct střemhlavých D3A. Padlo 55 letců, žádný nepadl do zajetí, až na paradoxní situaci stíhače podd. 1. tř. Nishi-kaichiho. Celkem 74 strojů se vrátilo s poškozením. O život přišlo rovněž devět členů osádek miniponorek a jeden padl do zajetí. Ze 79 stíhaček, kteří se zúčastnili obou útočných vln, se jich konce války dočkalo jen 17.

Při náletu zahynulo 2335 příslušníků amerických ozbrojených sil a 1143 jich bylo zraněno. O život přišlo rovněž 68 civilistů a zranění utrpělo dalších 35. Mimo potopených a poškozených lodí bylo zničeno nebo poškozeno téměř 350 letadel. Sestřeleny byly také tři civilní stroje.

Americké letadlové lodě

Hlavní cíle japonského útoku, americké letadlové lodě, nebyly napadeny a jejich poloha byla pro Japonce neznámá. USS Saratoga byla právě v San Diegu a naložovala svou leteckou skupinu a stíhačky námořní pěchoty. Ihned dostala rozkaz odplout do Pearl Harboru, kam dorazila 15. prosince a pokračovala k atolů Wake.

USS Lexington plula v Task Force 12 k atolů Midway, aby tam přepravila bombardéry námořní pěchoty. Po ohlášení útoku na Pearl Harbor dostala TF 12 rozkaz zahájit pátrání po japonském svazu. Její letouny prováděly intenzivní hlídkovou činnost až do 13. prosince, kdy se USS Lexington vrátila do Pearl Harboru.

USS Enterprise vyslala 7. prosince v ranních hodinách na hlídku osmnáct bombardérů SBD pod velením velitele Carrier Air Group Lt. Cdr. Howarda L. „Brigham“ Younga. Na konci hlídky přiletěly Dauntlessy do Pearl Harboru, ale dostaly se pod palbu jak japonských letců, tak vlastních dělostřelců. Sedm jich bylo sestřeleno, osm letců zahynulo a dva utrpěli zranění.

V 17 hod vyslala USS Enterprise proti japonskému svazu formaci osmnácti bombardérů Devastator, šesti Dauntlessů a šesti Wildcatů, ovšem na základě mylných informací špatným směrem. Po neúspěšném pátrání se bombardéry vrátily na palubu mateřské lodi, ale Wildcaty byly vyslány do Pearl Harboru a přibližovaly se na přistání za tmy. Kvůli tragickému nedorozumění v rádiové komunikaci byly čtyři z nich sestřeleny a tři piloti zahynuli.

Zero-Sen

Japonský letecký průmysl byl ve dvacátých a počátkem třicátých let 20. století orientován na výrobu letounů stavěných podle zahraničních licencí. Ozbrojené složky, především námořnictvo, však s ohledem na specifika čínského a pacifického bojiště přicházely s požadavky, které zahraniční letecké konstrukce nenabízely.

Díky těmto okolnostem vznikl u firmy Mitsubishi Heavy Industries námořní stíhací letoun Typ 96, známější jako A6M „Claude“. Jednalo se o čistě japonskou konstrukci. Vedoucím konstruktérského týmu byl mladý japonský inženýr Jirō Horikoshi. S motorem, který neměl příliš velký výkon, se mu podařilo navrhnout lehkou a obratnou stíhačku s pevným podvozkom, která v době svého vzniku neměla v dosažené rychlosti konkurenci.

V říjnu 1937 byly osloveny firmy Mitsubishi a Nakajima, aby zahájily vývoj prototypu palubní stíhačky 12-shi. Požadavky na parametry tohoto stroje byly na první pohled natolik extrémní a někdy i vzájemně protichůdné, že oba konstruktérské týmy zjišťovaly, zda by bylo možné je „změkčit“. Nakajima nakonec od projektu odstoupila a parametry prototypu se dokonce na základě zkušeností z čínského bojiště ještě zpřísnily. Jedinou výraznou částí letounu, jejíž design se opíral o zahraniční licenci, byl zatahovací podvozek.

Nakonec se Horikoshiho týmu podařilo požadavky technických specifikací splnit, a to nejen díky aerodynamickému designu a novému druhu lehké slitiny pro potah letounu, ale i díky motoru Sakae 11 firmy Nakajima. Během letových testů bylo nutno řešit praskání potahu křídla při přetížení i ovládání křidélek při manévrech ve vysokých rychlostech. Nová stíhačka měla silnou výzbroj dvou kanónů a dvou kulometů, extrémně dlouhý dolet (přes 1800 kilometrů) a výbornou manévrovatelnost. Její maximální rychlost byla 533 km/h ve výšce 4550 m. Postupně však pancéřování i další ochranné prvky a měla konstrukční omezení na 600 km/h. Stroj byl do výzbroje zařazen v roce 1940 a dostal oficiální označení Rei shiki Kanjō sentōki (palubní stíhačka typ nula), přičemž „nula“ byla odvozena od roku 2600 (1940) japonského kalendáře. Japonští piloti jí obvykle zkráceně nazývali „Rei-Sen“. Odtud je také odvozen název „Zero“ často používaný spojeneckými letci namísto oficiálního kódového označení, odvozeného od mužského jména „Zeke“. V rámci systému označování letounů u námořnictva dostal nový sériový stroj typové označení A6M, přičemž A6 znamenalo, že se jedná o šestý typ palubní stíhačky zařazený do služby a M bylo zkratkou pro název firmy Mitsubishi.

Zera, konkrétně A6M2 Model 11, byla úspěšně nasazena na čínském bojišti od léta 1940, ale její existence západními rozvědkám unikala, protože nikdo nechtěl věřit hlášením z Číny, která

Dual Combo 1/48

naznačovala, že Japonci mají stíhačku, jež je na světové špičce. Během roku 1941 došlo k dalším úpravám, tou hlavní byly sklopné koncové oblouky, usnadňující manipulaci na letadlových lodích. S takto modifikovanou stíhačkou A6M2 Model 21 vstoupilo Japonsko do války s USA a dalšími západními státy. Firma Mitsubishi se mimo výroby Zer musela věnovat i výrobě dalších letounů, proto licenční výrobu zahájila na konci roku 1941 také firma Nakajima.

Zbarvení Zer z útoku na Pearl Harbor

Zbarvení japonských letounů z období druhé světové války, a obzvláště stíhaček Zero, je předmětem dlouhého a složitého výzkumu jak v Japonsku, tak i v zahraničí. Naším hlavním vodítkem pro výběr barev obtisků a doporučené odstíny modelářských barev je publikace Nicholase Millmana „Painting the Early Zero-Sen; A Primer for Modellers & Artists“. Všem vřele doporučujeme její prostudování. Je například skvělým vodítkem pro vysvětlení použití barvy J3 Ameirō, kterou byla Zera natřena, a rovněž pro pochopení jejího výskytu v poměrně rozdílných odstínech.

Pro odstín výsostných znaků jsme zvolili světlejší variantu červené, než je mezi výrobci stavebnic obvyklé. Barva totiž s postupem času tmavla, ale Zera útočící na Pearl Harbor byly relativně nové stroje. Vycházíme při tom z Millmanovy publikace a také z odstínu červené barvy na částech bombardéru B5N, který se nachází ve sbírkách Arizona Memorial.

Domníváme se, že Zera, která se účastnila útoku na Pearl Harbor, pocházela pouze z výroby firmy Mitsubishi. Firma Nakajima totiž své první licenční Zero vyrobila až v listopadu 1941 a k bojovým útvarům se stroje této firmy dostaly teprve na jaře 1942. Proto při zbarvení detailů vycházíme ze specifik barevné úpravy Zer u firmy Mitsubishi tak, jak je vysvětluje N. Millman. Přesto doporučujeme řídit se i fotografiemi konkrétních strojů, například s ohledem na provedení výstražných pruhů na krytech podvozku. Podle fotografií několika strojů, které se účastnily náletu na Pearl Harbor (AI-156, AI-159 a AI-168) se nedá vyloučit, že vnitřní plocha hlavního krytu podvozku byla natřena barvou Aotake, nikoli šedou barvou, typickou pro stroje Mitsubishi.

Stíhačky Zero byly v době útoku na Pearl Harbor označeny barevnými pruhy na trupu a kódovými označením na svislých ocasních plochách. Písmeno v kódu identifikovalo pořadí příslušné Kōkū Sentai, římská číslice označovala pořadí letadlové lodi v rámci této Kōkū Sentai.

Letouny 1. Kōkū Sentai:

Akagi: jeden červený pruh na trupu, červený kód AI
Kaga: dva červené pruhy na trupu, červený kód AI

Letouny 2. Kōkū Sentai

Sōryū: jeden modrý pruh na trupu, červený kód BI
Hiryū: dva modré pruhy na trupu, červený kód BI

Letouny 5. Kōkū Sentai

Shōkaku: jeden bílý pruh na trupu, červený kód EI
Zuikaku: dva bílé pruhy na trupu, červený kód EI

U všech Zer letadlové lodi Shōkaku je pravděpodobné, že bílý pruh na trupu i velitelské pruhy na ocasních plochách byly červeně lemované. Některé fotografie pořízené z větší vzdálenosti nejsou natolik zaostřené, aby na nich byly lemy zřetelné. Snímky často pocházejí z filmových týdeníků. Velitelské pruhy na ocasních plochách znázorňovaly toto funkční zařízení:

Tři pruhy: Hikōtaichō, velitel letecké skupiny na letadlové lodi, pod nějž mohly spadat všechny typy leteckých jednotek na palubě. Organizačně velel veškerému leteckému personálu. Při bojové akci vedl formaci různých typů letadel příslušné Kōkū Sentai. Nicméně v době útoku na Pearl Harbor měla například Akagi vlastní Hikōtaichō pro každou ze svých tří leteckých jednotek.

Dva pruhy: Buntaichō, velitel formace šesti až devíti letadel (Chūtai), větší letadlová loď měla pro jeden typ letadla obvykle dva důstojníky s funkcí Buntaichō, jeden z nich byl nadřizený a jeden podřizený.

Jeden pruh: Shōtaichō, velitel formace tří letadel.

Závěr

Během dvou vln japonského náletu na Pearl Harbor bylo potopeno nebo poškozeno 21 lodí US Navy, ale 18 se jim podařilo vyzvednout nebo opravit a vrátit do služby. Například těžce poškozená bitevní loď USS Nevada byla bojově nasazena v říjnu 1942.

USS Enterprise, jako jedna z letadlových lodí, které náletu na Pearl Harbor unikly, bojovala o půl roku později v bitvě o Midway a podílela se na potopení čtyř letadlových lodí ze šesti, které se účastnily útoku na Pearl Harbor.

V prvních měsících války v Tichomoří si Američané a jejich spojenci uvědomili, jak moc podcenili japonské protivníky. Jedním z hlavních symbolů tohoto vystřízlivění byla stíhačka Zero, která si na počátku války vytvořila pověst téměř nepřemožitelného protivníka.

Přestože se řada obyvatel USA na konci roku 1941 obávala, že by mohlo dojít k válce s Japonskem, byl útok na Pearl Harbor překvapením. Díky němu začala většina obyvatel podporovat zapojení USA do války a američtí vojáci bojující v Pacifiku v příštích letech mnohokrát slyšeli slova „nezapomeňte na Pearl Harbor“.

Sklady munice lodi USS Arizona (BB-39) explodují poté, co ji zasáhla japonská bomba. Na palubě zahynulo 1177 členů posádky.

Photo: National Museum of the US Navy

Vrak letounu „AI-154“ ze stíhací jednotky let. lodi Akagi, jehož pilotem byl poddůstojník 1. třídy Takeshi Hirano. S letouny své jednotky nejprve zaútočil na John Rodgers Field (Honolulu Airport), poté napadl B-17 s osádkou Capt. Swensona, ale nakonec jej zasáhla pozemní palba z Hickam Field a z torpédoborce USS Helm (DD-388). Obránci měli dojem, že se Hirano pokouší nouzově přistát na ulici, zavadil však o palmy a narazil do budovy ve Fort Kamehameha. Zahynul nejen on, ale i američtí vojáci Cpl. Claude L. Bryant, Pvt. Eugene Bubbs, Pvt. Donat George Duquette, Jr. a Pfc. Oreste DeTorre, kteří se za budovou skrývali.

Photo: National Museum of the US Navy

Vrak střemhlavého bombardéru D3A „Val“ z letadlové lodi Kaga. Protiletadlová obrana mu ustřílela zadní část trupu a letoun dopadl vedle torpédoborce USS Montgomery.

Photo: National Museum of the US Navy

Těžce poškozený Curtiss P-40 amerického armádního letectva ze 44th Pursuit Squadron na letišti Bellows Field.

Photo: Library of Congress, Washington, D.C.

ATTENTION

UPOZORNĚNÍ

ACHTUNG

ATTENTION

注意

Carefully read instruction sheet before assembling. When you use glue or paint, do not use near open flame and use in well ventilated room. Keep out of reach of small children. Children must not be allowed to suck any part, or pull vinyl bag over the head.

Před započítím stavby si pečlivě prostudujte stavební návod. Při používání barev a lepidel pracujte v dobře větrané místnosti. Lepidla ani barvy nepoužívejte v blízkosti otevřeného ohně. Model není určen malým dětem, mohlo by dojít k požití drobných dílů.

INSTRUCTION SIGNS * INSTR. SYMBOLS * INSTRUKTION SINNBILDEN * SYMBOLES * 記号の説明

OPTIONAL
VOLBABEND
OHNOUTSAND
BROUSITOPEN HOLE
VYVRTAT OTVORSYMETRICAL ASSEMBLY
SYMETRICKÁ MONTÁŽREMOVE
ODŘÍZNOUTREVERSE SIDE
OTOČITAPPLY EDUARD MASK
AND PAINT
POUŽIT EDUARD MASK
NABARVIT

PARTS

DÍLY

TEILE

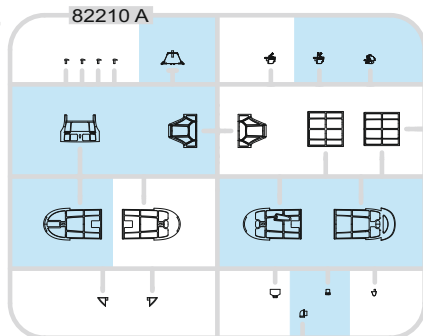
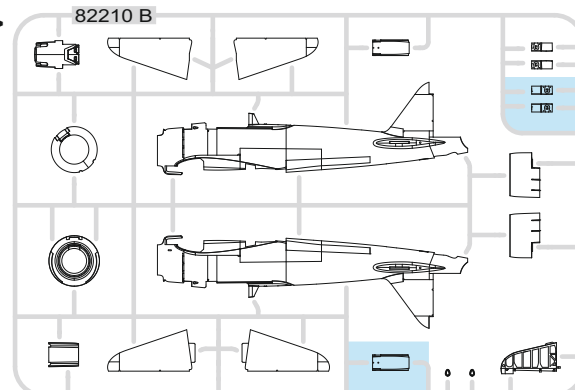
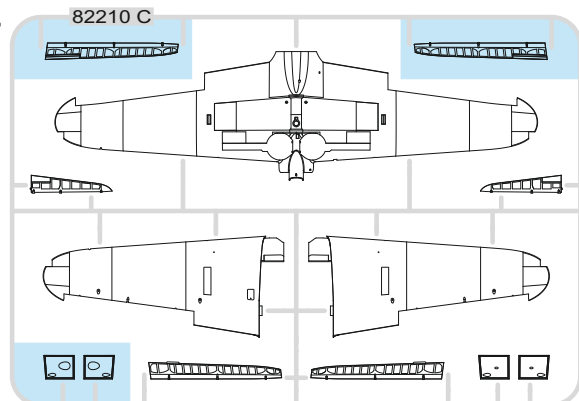
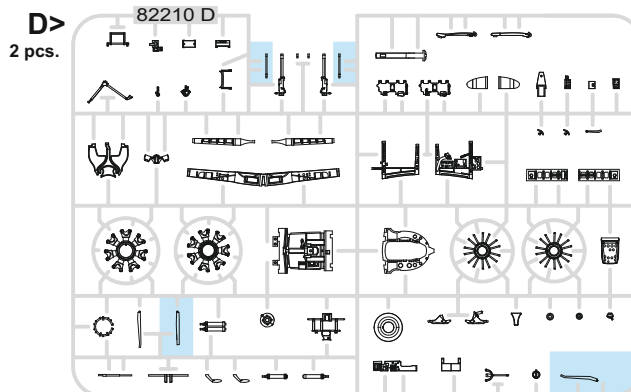
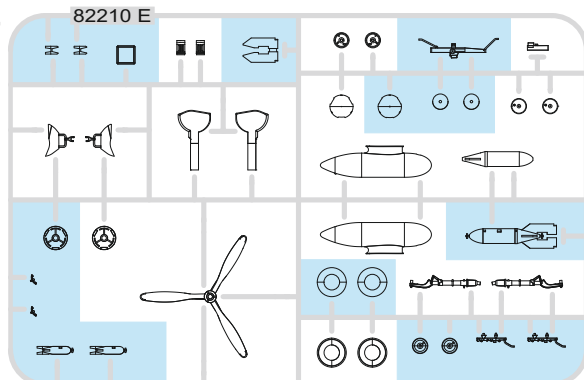
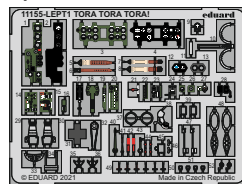
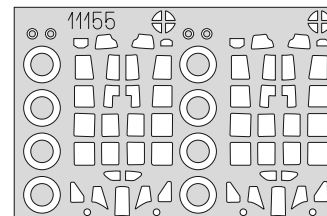

PIÈCES

部品

PLASTIC PARTS

A>
2 pcs.B>
2 pcs.C>
2 pcs.D>
2 pcs.E>
2 pcs.PE - PHOTO ETCHED DETAIL PARTS
2 pcs.eduard
MASK

-Parts not for use. -Teile werden nicht verwendet. -Pièces à ne pas utiliser. -Tyto díly nepoužívejte při stavbě. - 使用しない部品

COLOURS

BARVY

FARBEN

PEINTURE

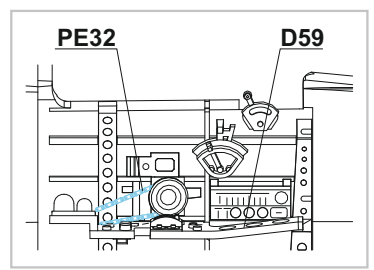
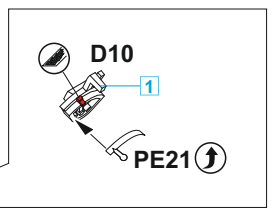
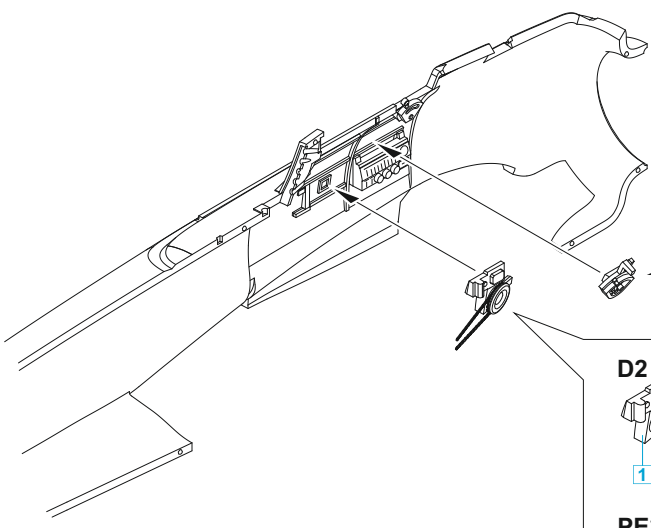
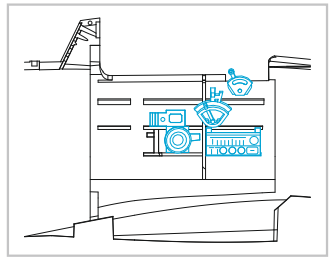
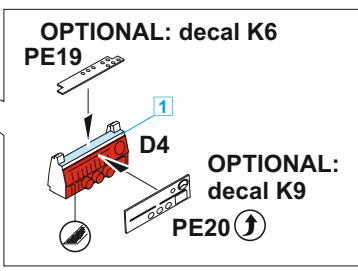
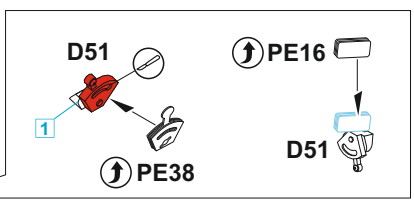
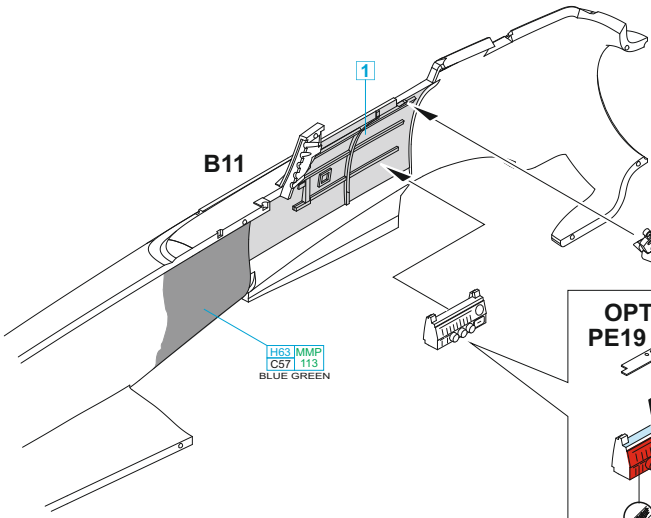
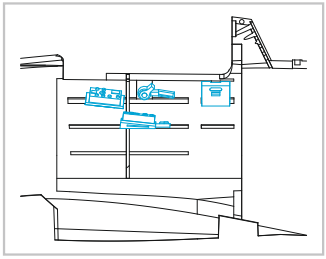
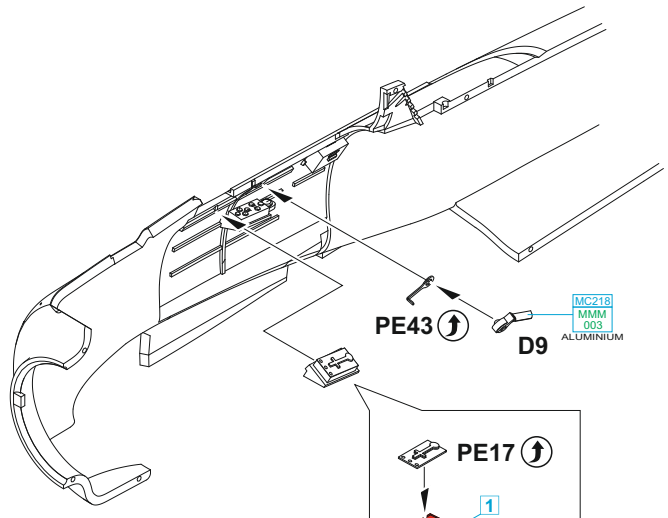
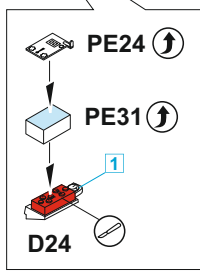
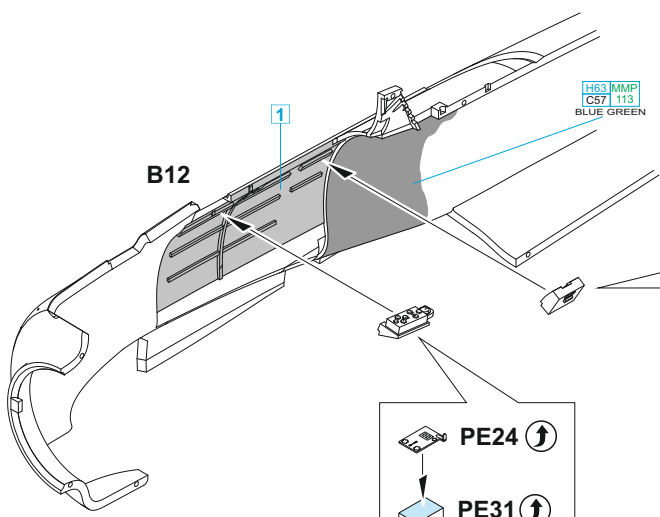

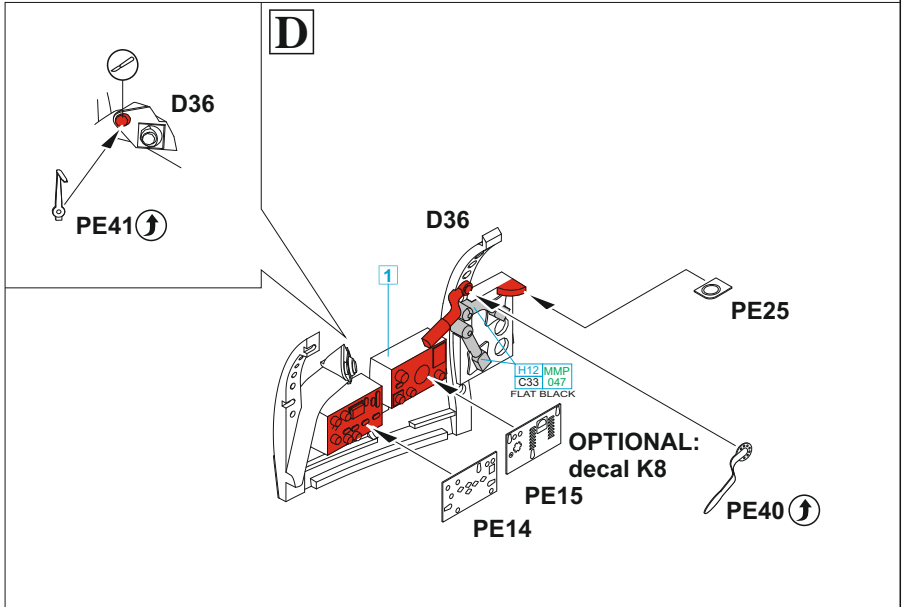
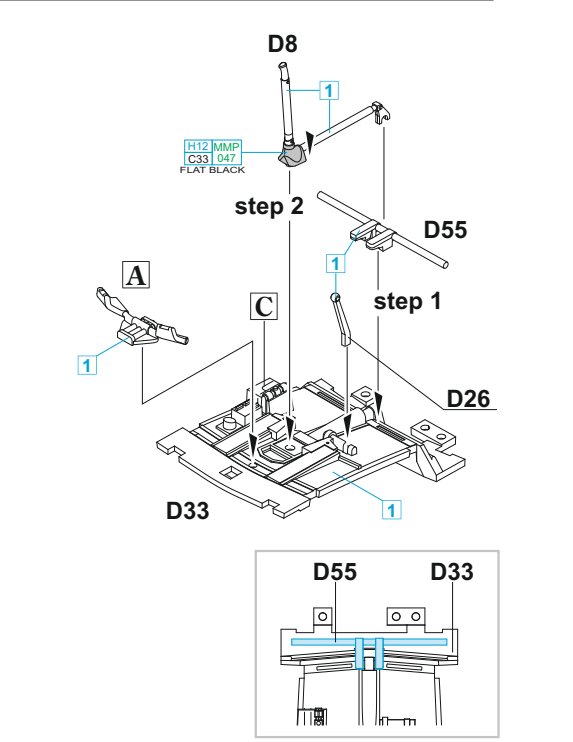
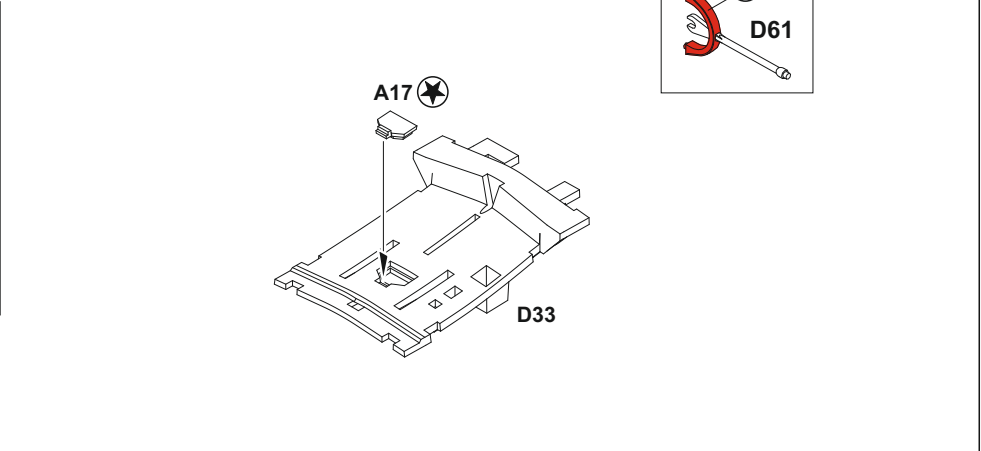
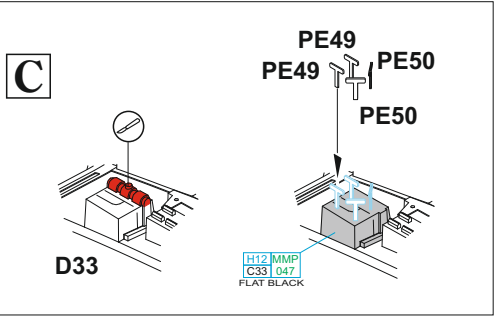
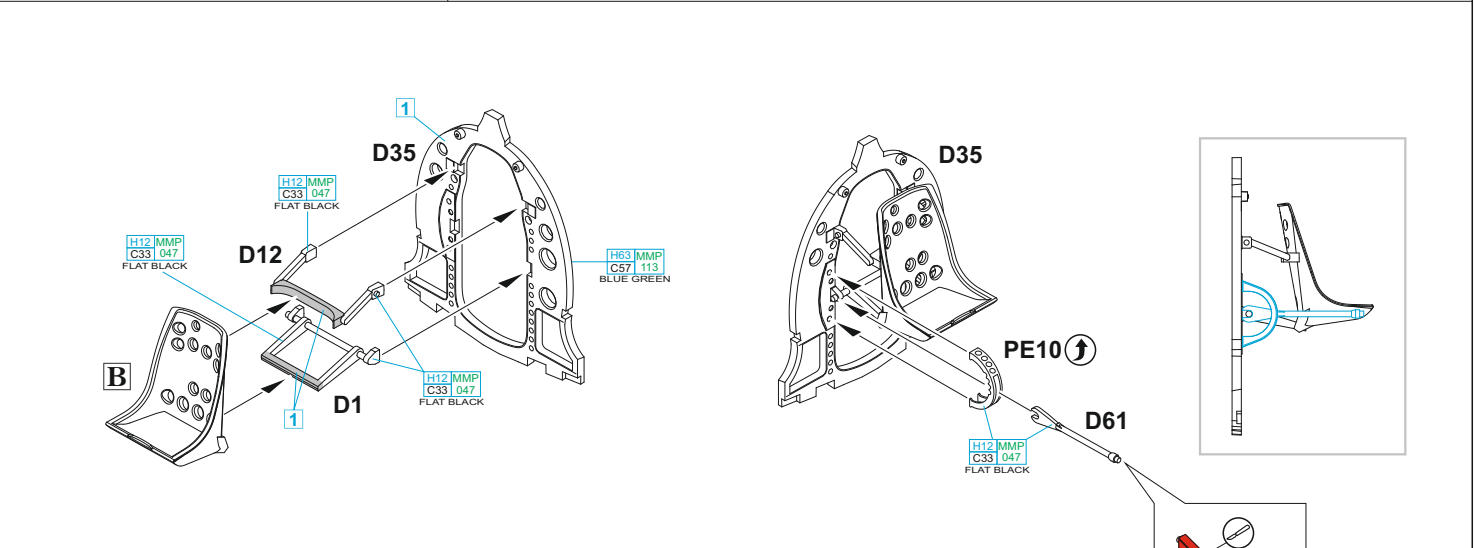
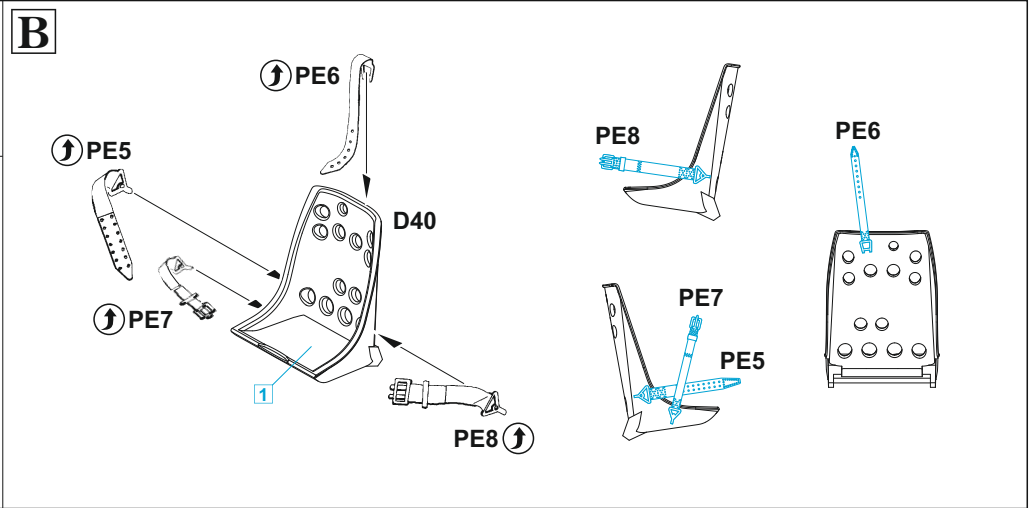
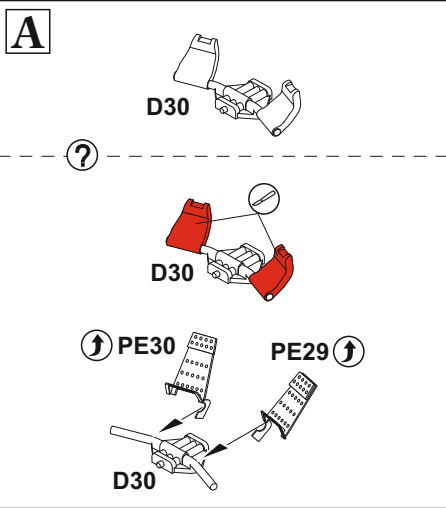
色

GSI Creos (GUNZE)		MISSION MODELS	
AQUEOUS	Mr.COLOR	PAINTS	
H2	C2	MMP-047	BLACK
H11	C62	MMP-001	FLAT WHITE
H12	C33	MMP-047	FLAT BLACK
H47	C41	MMP-012	RED BROWN
H63	C57		METALLIC BLUE GREEN
H77	C137	MMP-040	TIRE BLACK
H90	C47		CLEAR RED
H93	C50		CLEAR BLUE
H307	C307	MMP-074	GRAY
	C55		KHAKI
	C60	MMP-056	GRAY

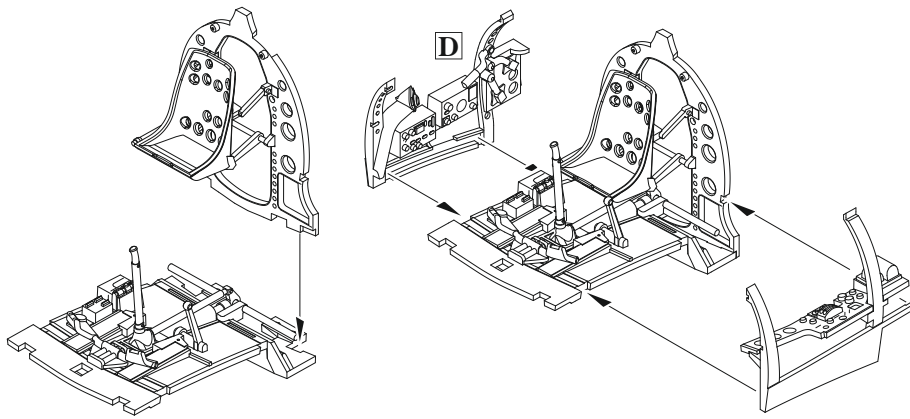
GSI Creos (GUNZE)		MISSION MODELS	
AQUEOUS	Mr.COLOR	PAINTS	
	C125	MMP-108	COWLING COLOR
	C128	MMP-107	GRAY GREEN
	C131	MMP-115	RED BROWN
	C530		IDF GRAY3
Mr.METAL COLOR		METALLICS	
	MC214	MMM-001	DARK IRON
	MC218	MMM-003	ALUMINIUM
	MC219	MMM-009	BRASS
Mr.COLOR SUPER METALLIC		METALLICS	
	SM201	MMC-001	SUPER FINE SILVER

1 = 50% C55 KHAKI + 50% C530 IDF GRAY

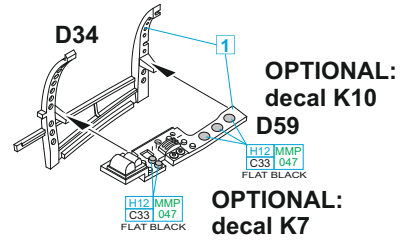

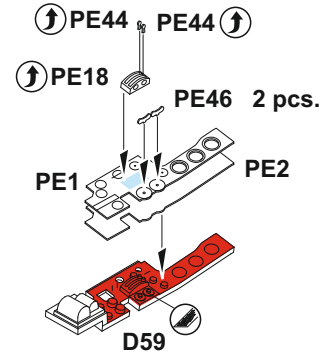

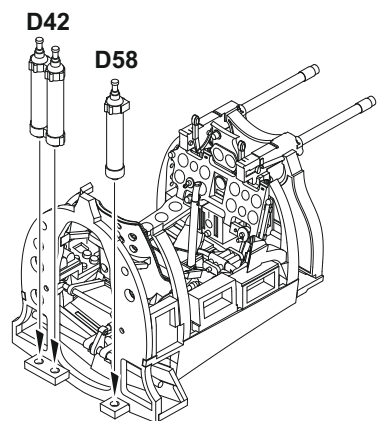
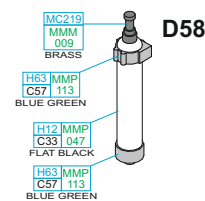
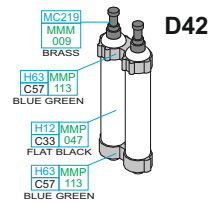
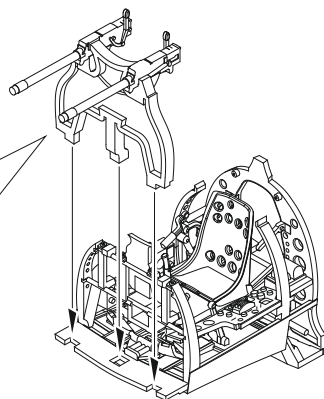
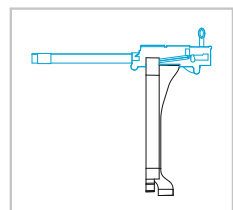
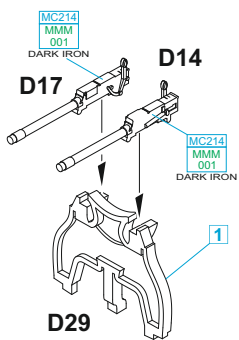
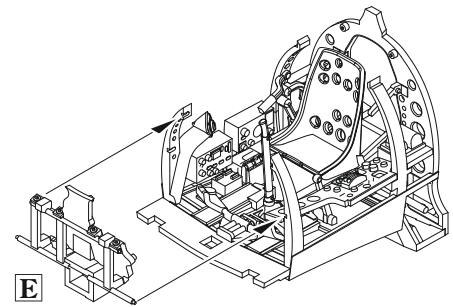
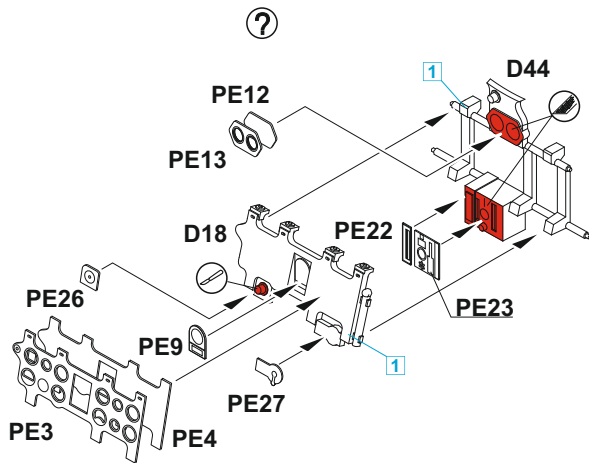
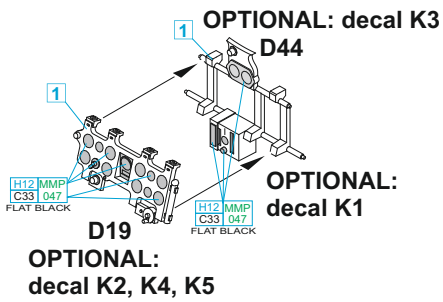
②

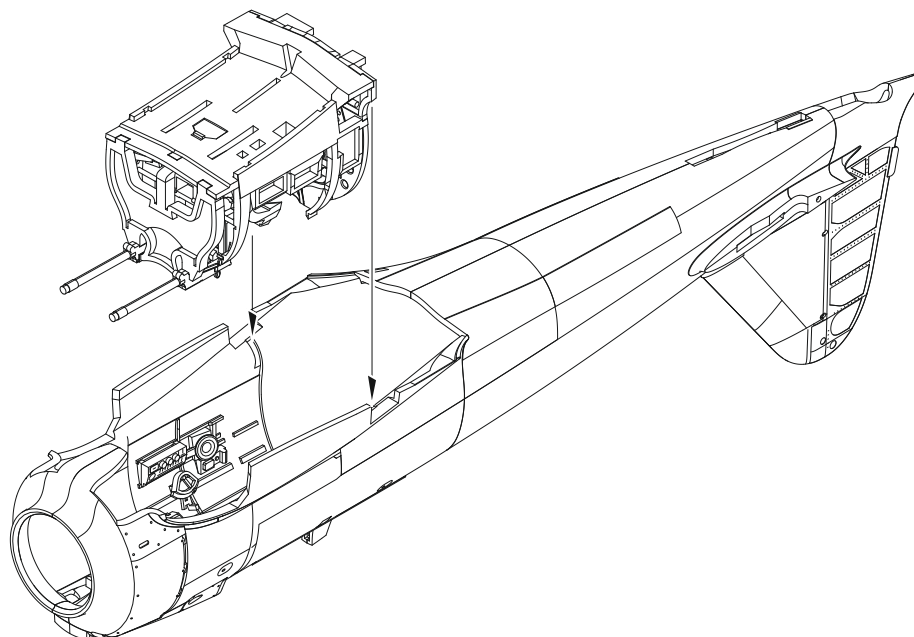
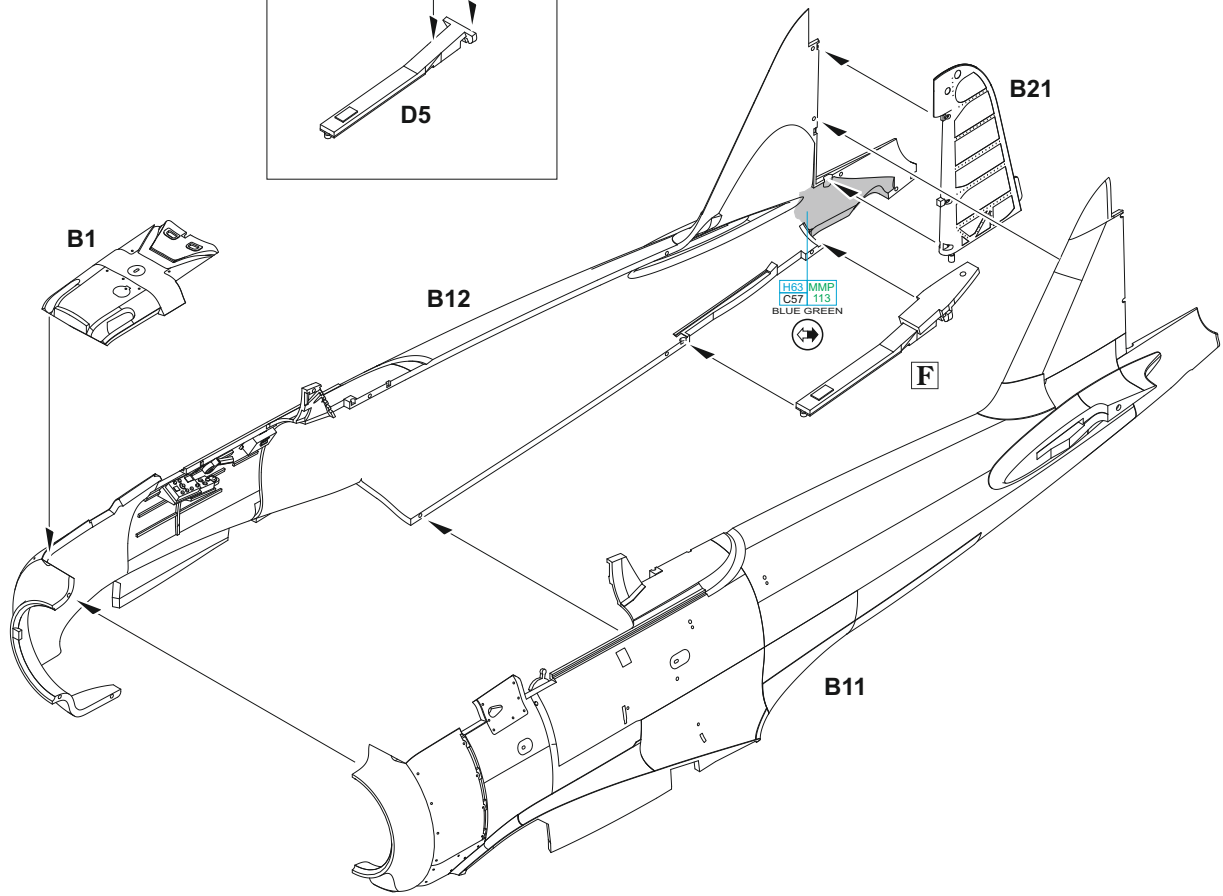
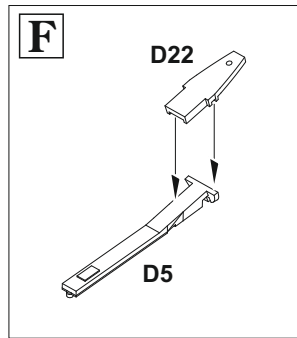

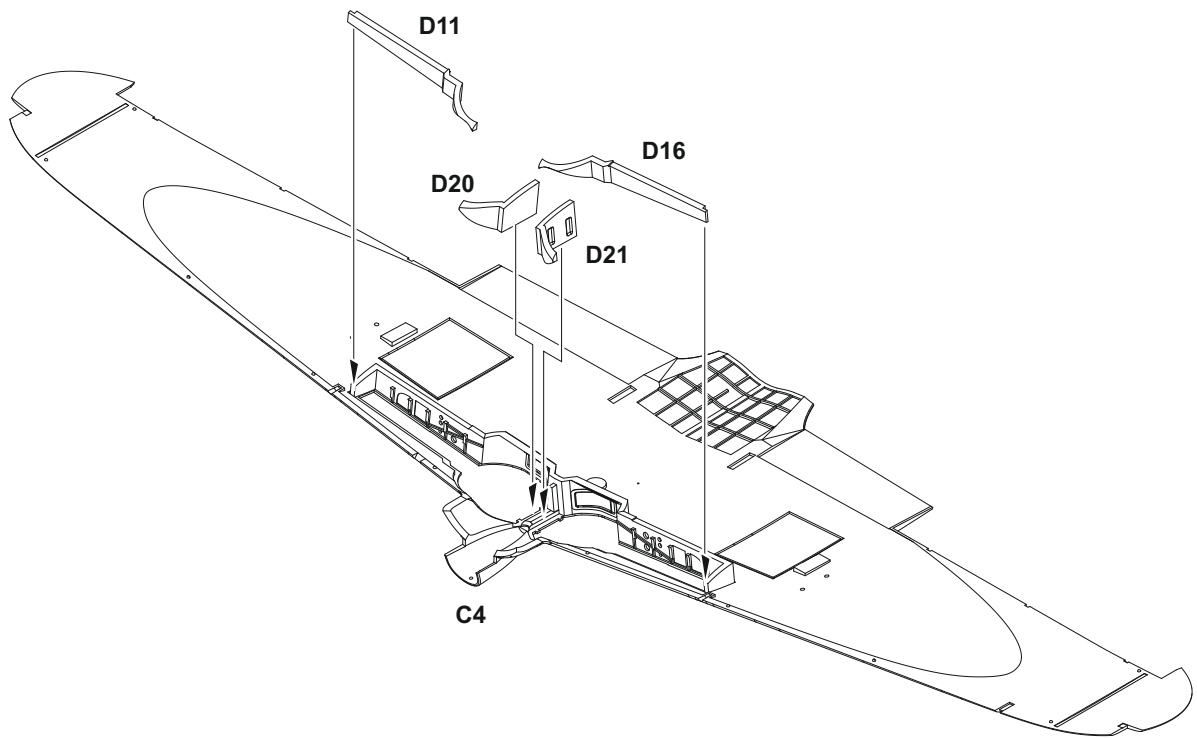
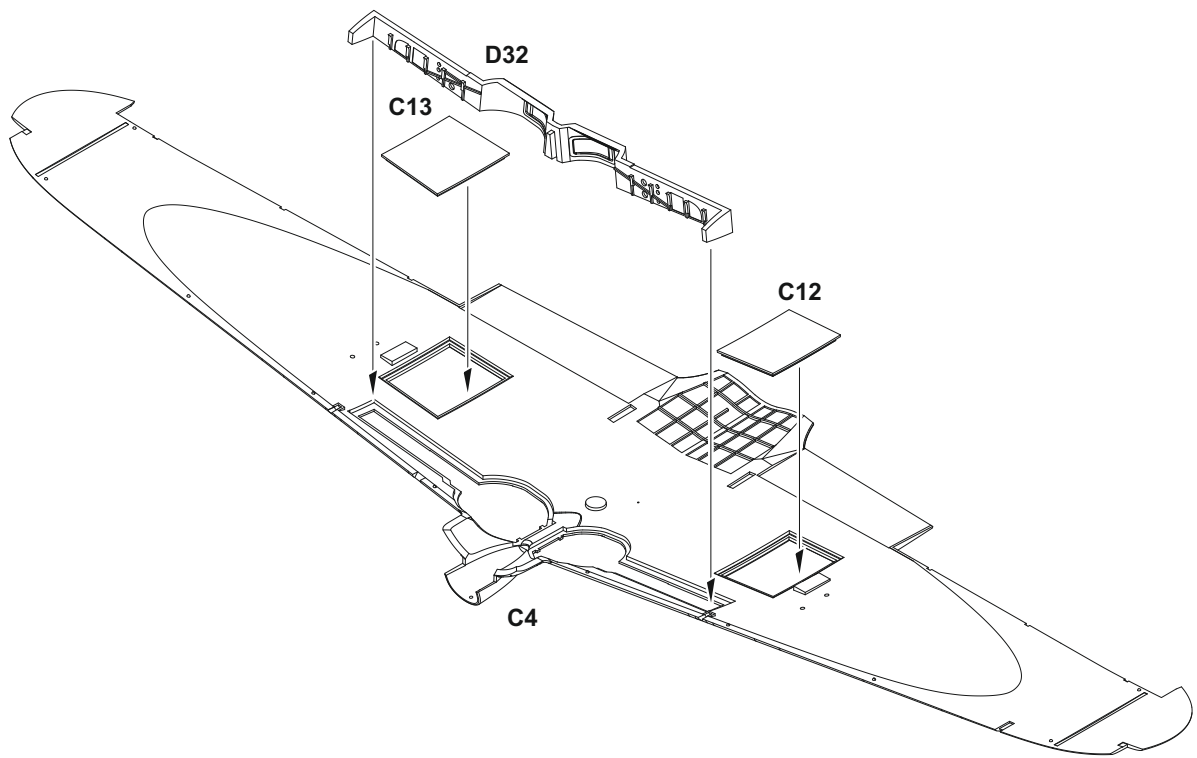
⑦

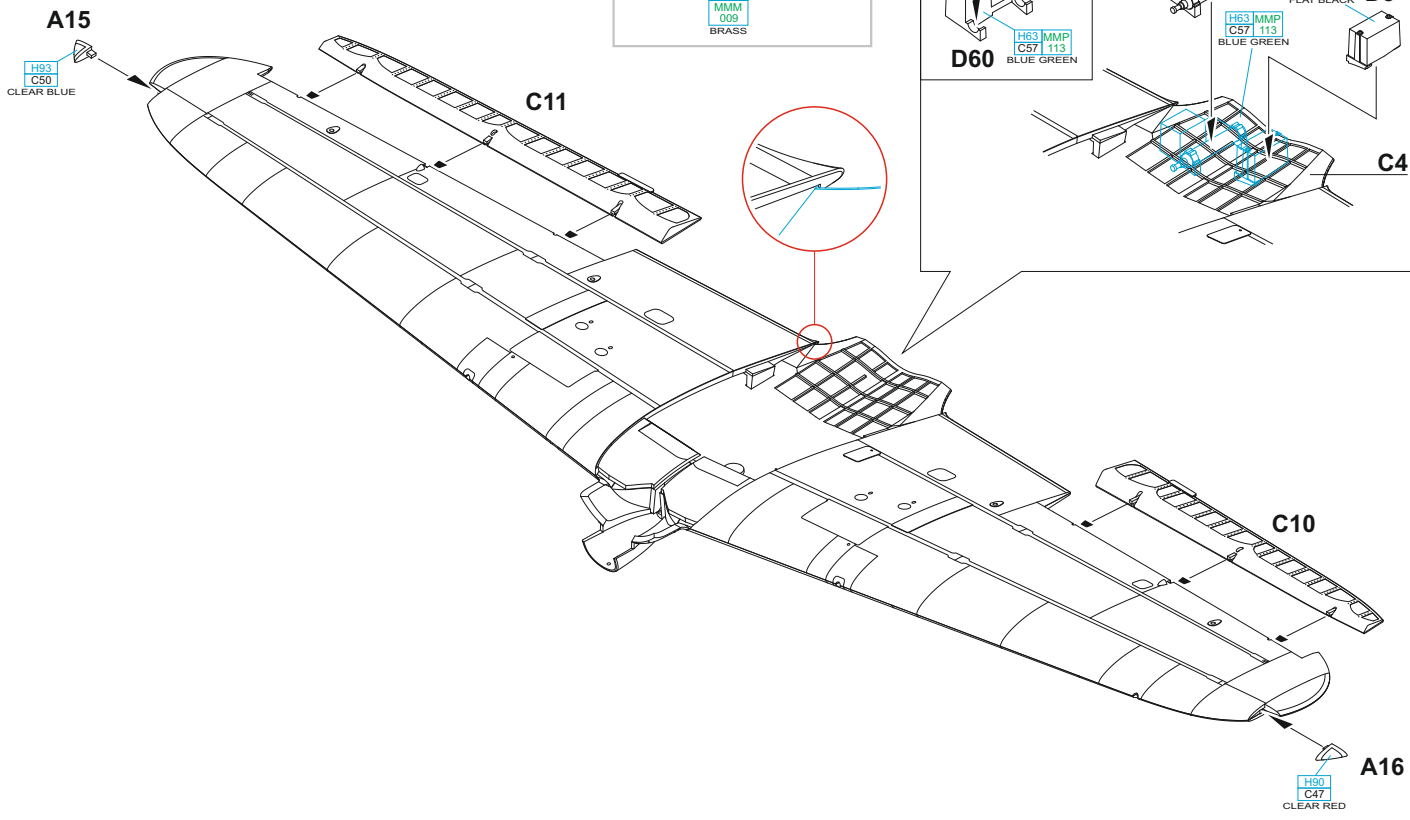
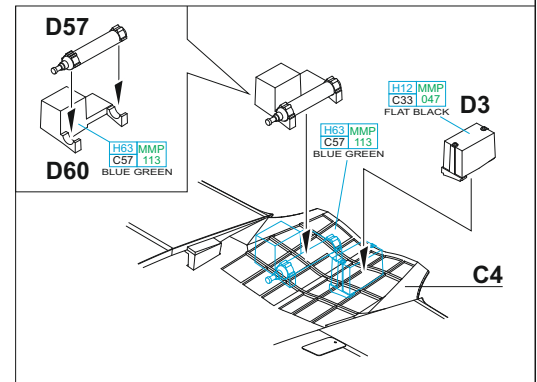
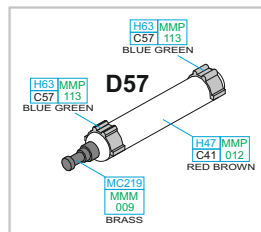
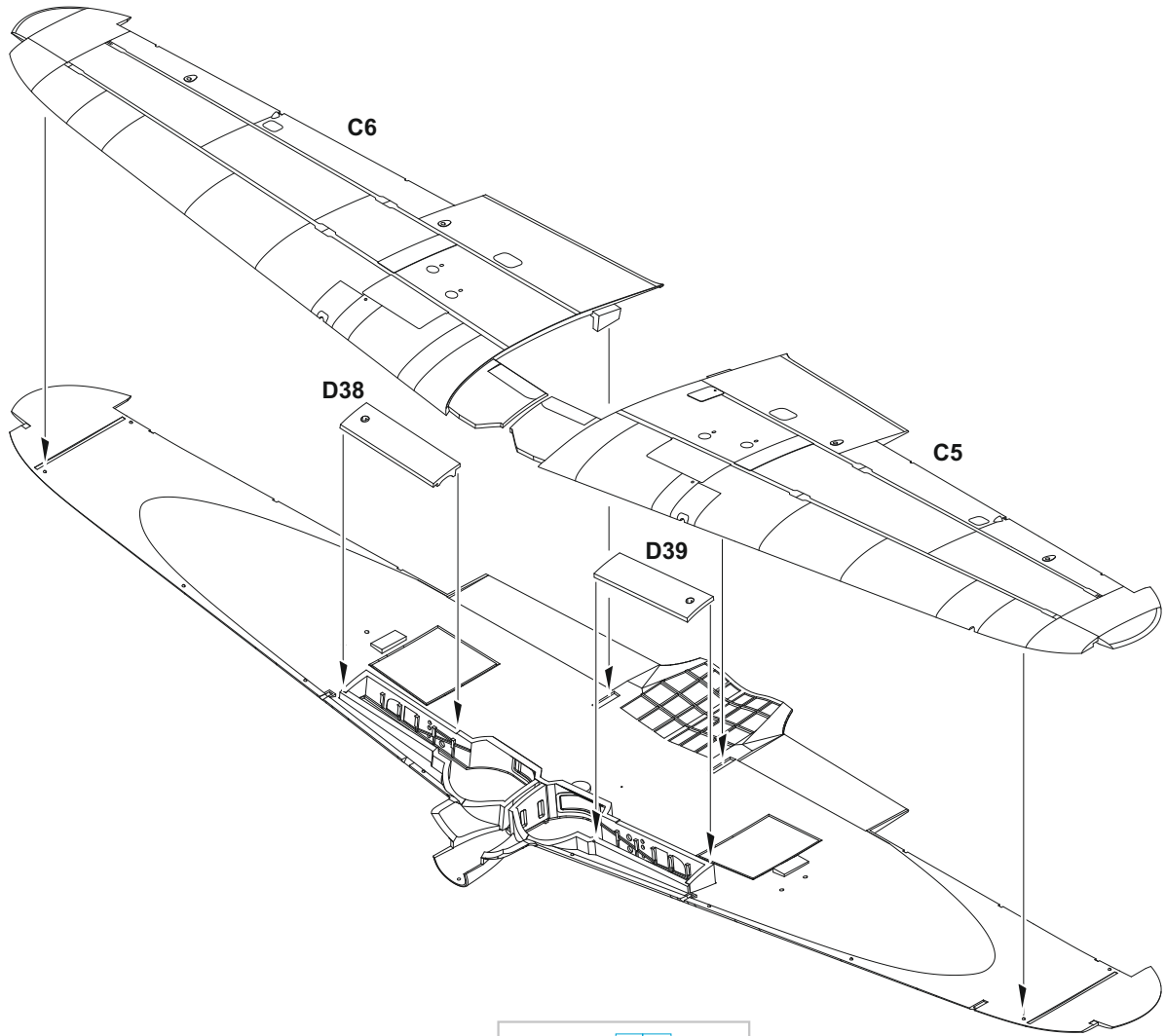

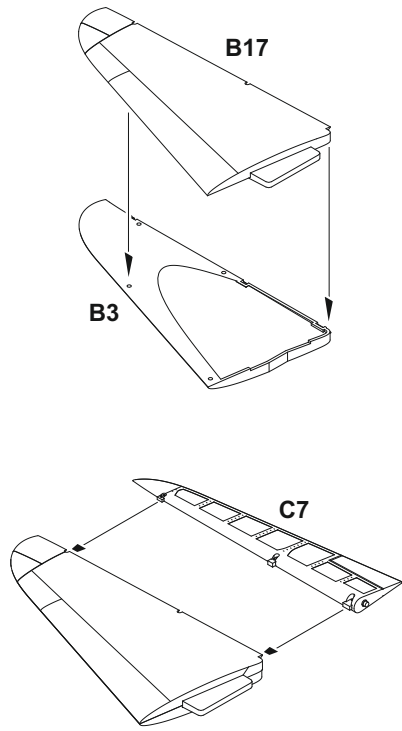
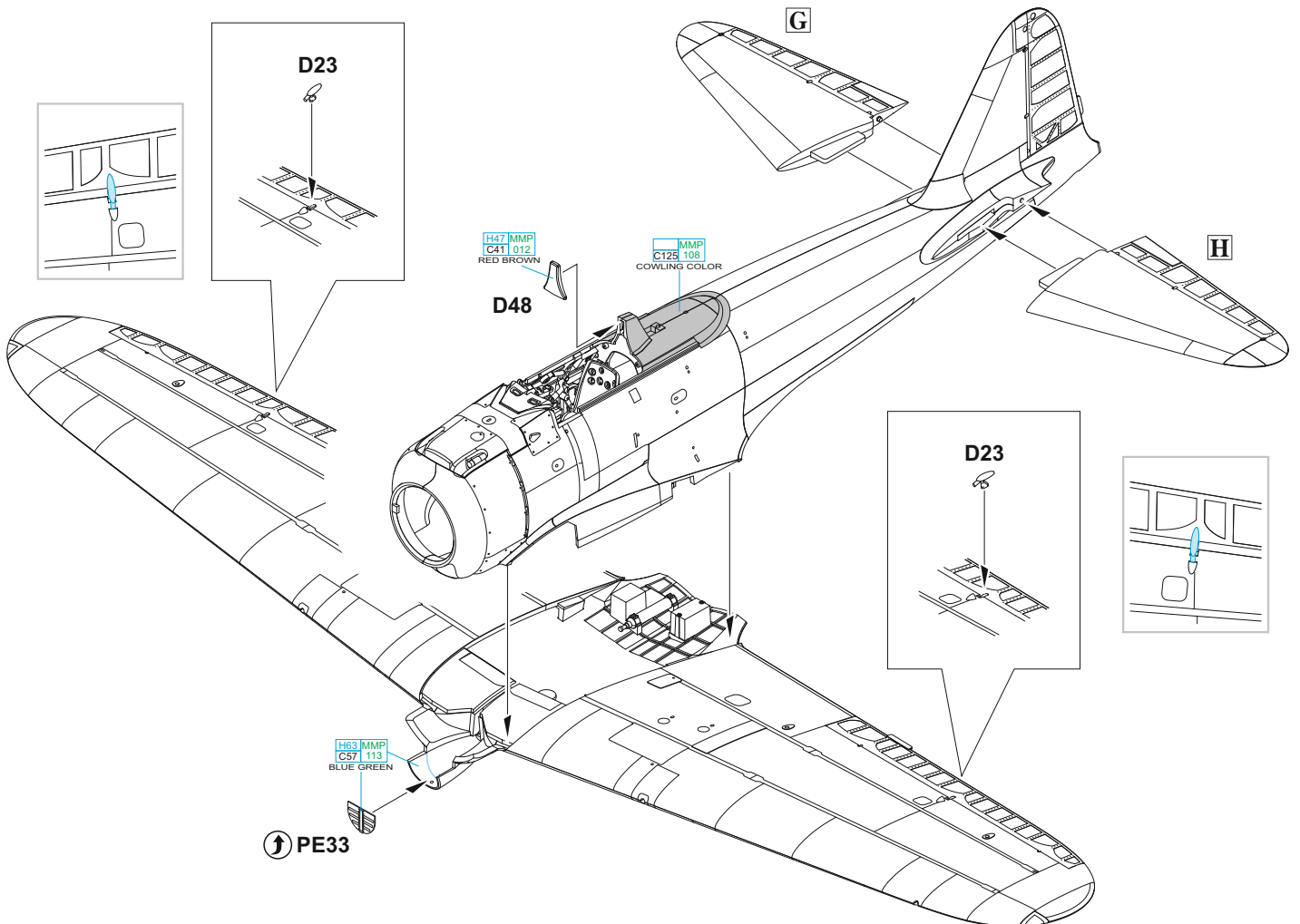
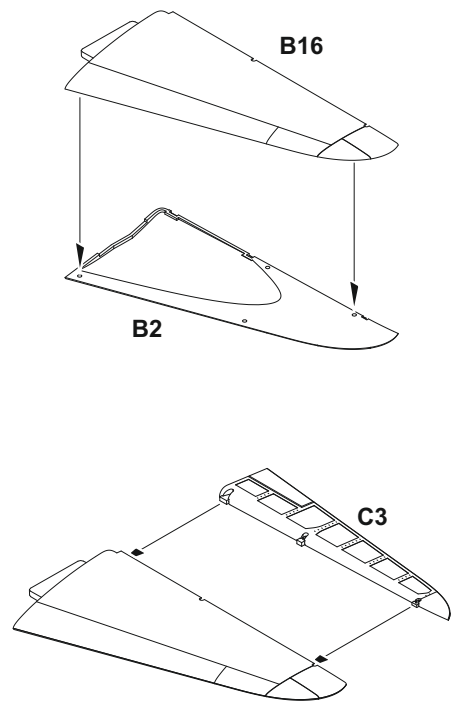
E

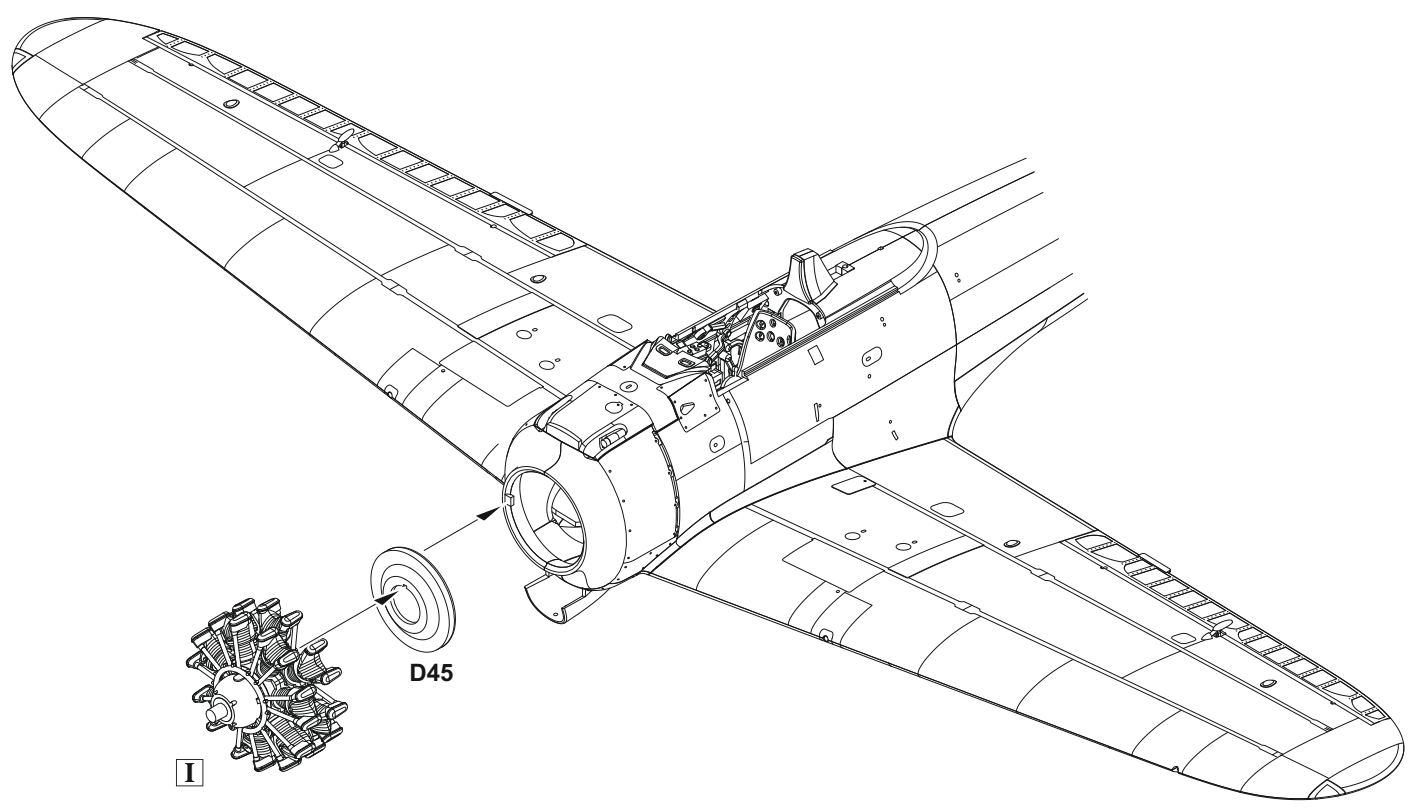
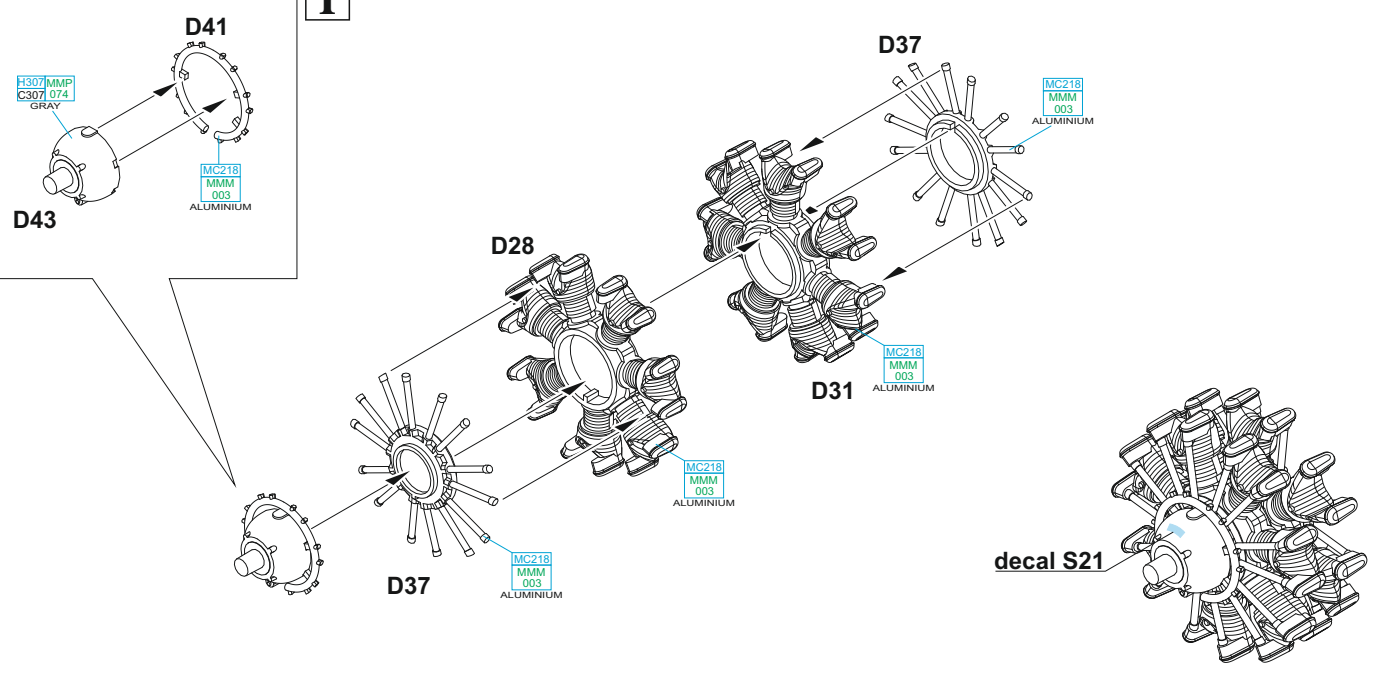

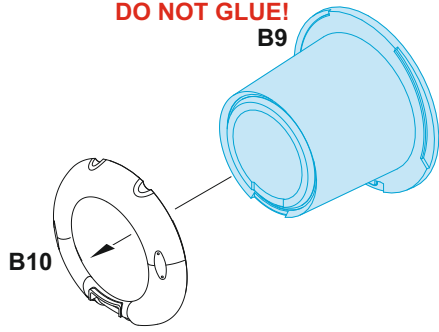
G**H**

I

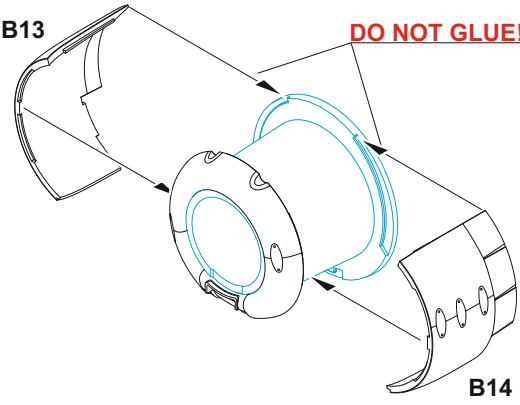
J

DO NOT GLUE!

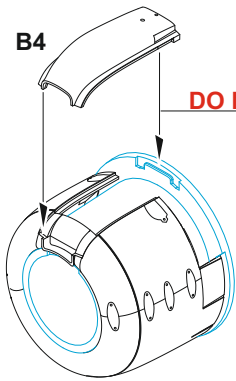
B13

DO NOT GLUE!

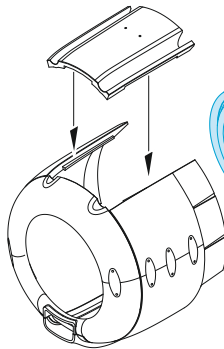

B4

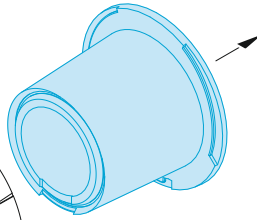
DO NOT GLUE!

step 2
B15

step 1
B9

MC214
MMM
001
DARK IRON

B19

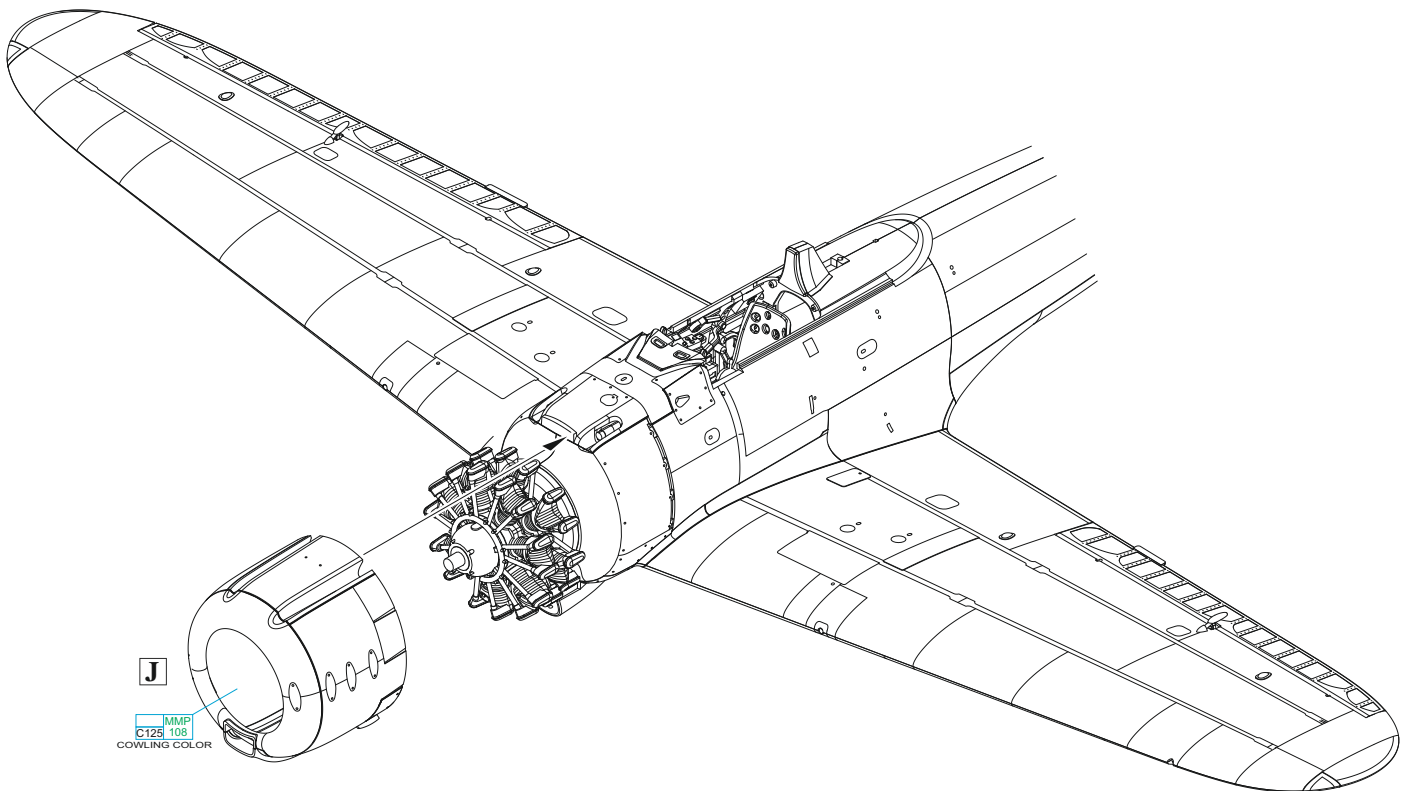
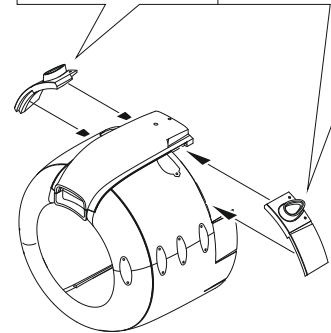
B6

B20

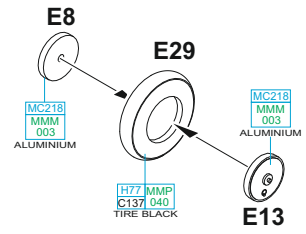
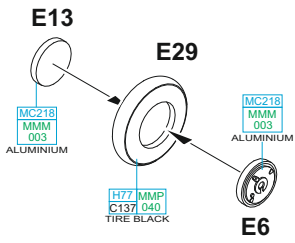
B5

MC214
MMM
001
DARK IRON

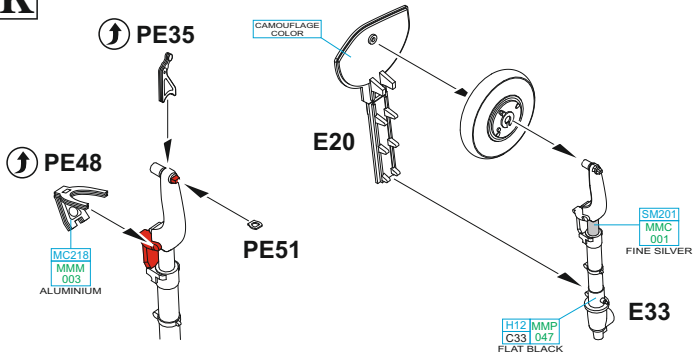

J

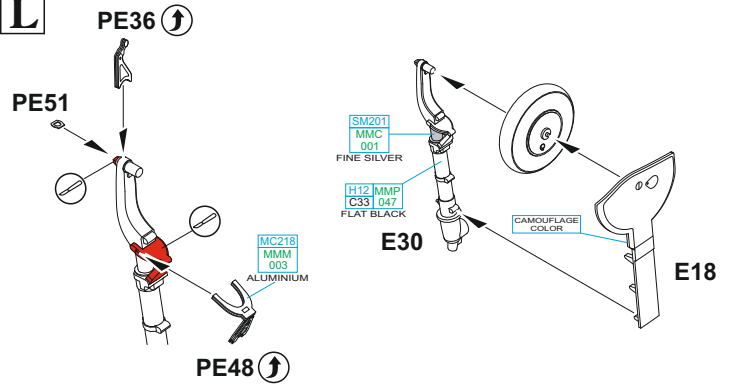
MMP1
C125
108
COWLING COLOR

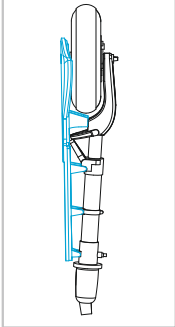
K

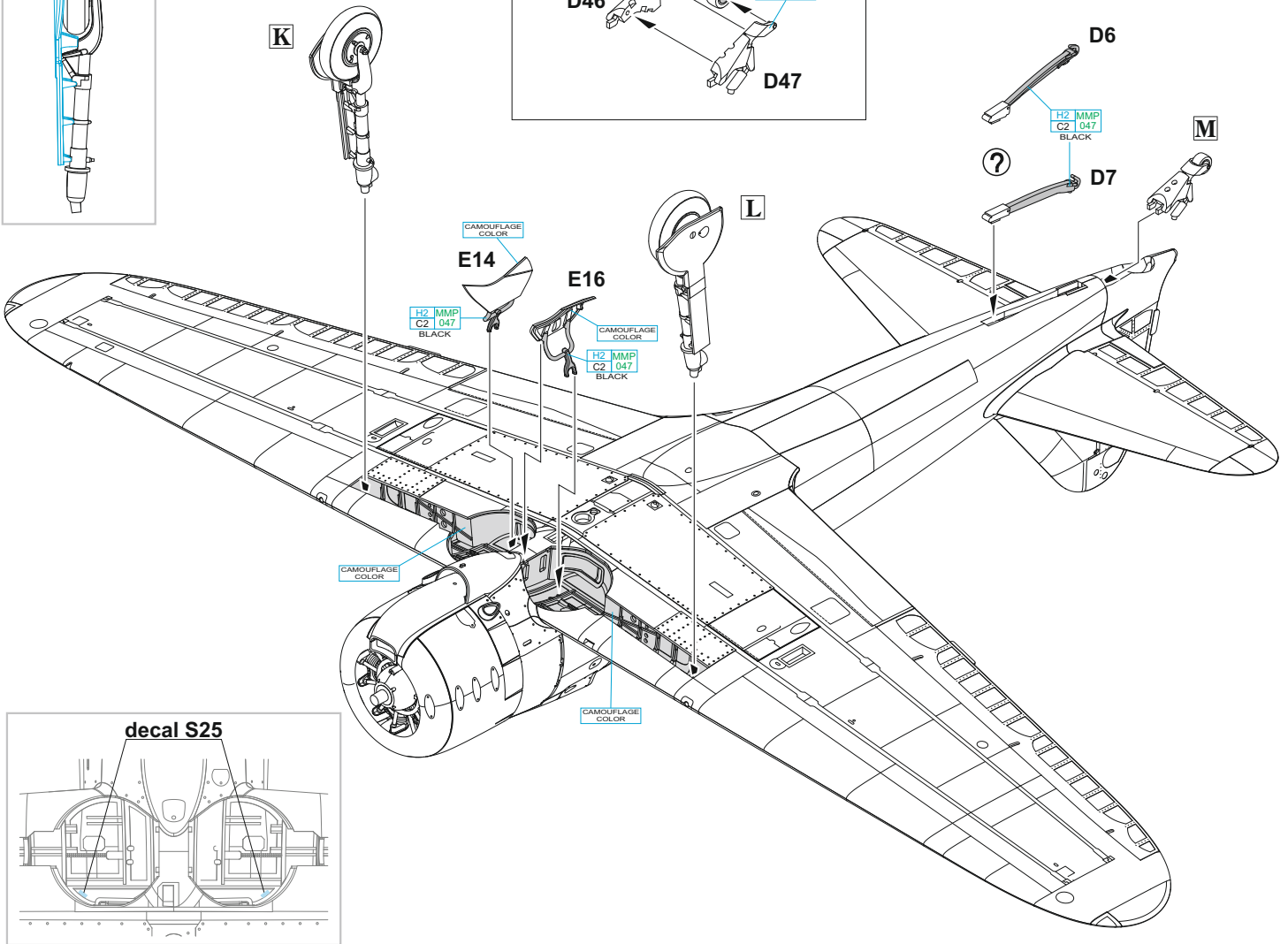
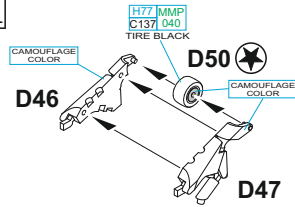
L

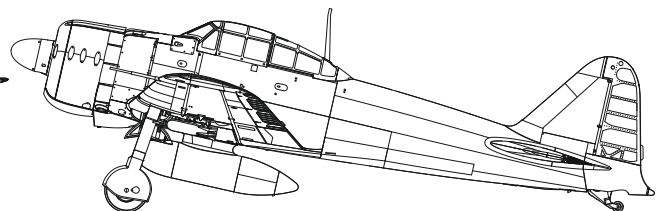
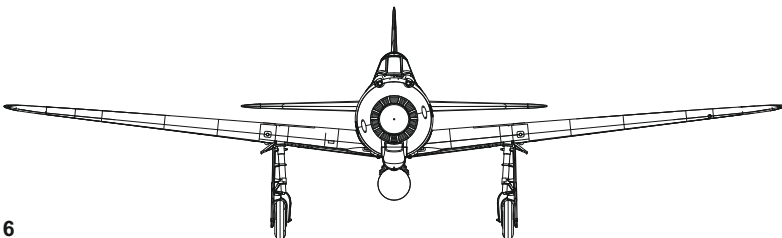
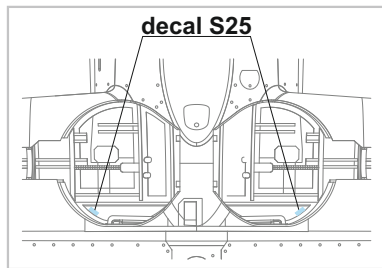
FRONT VIEW

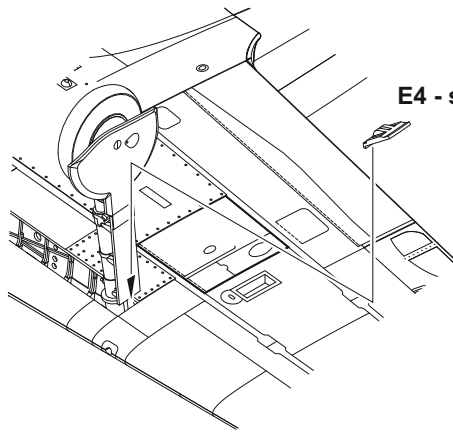
M

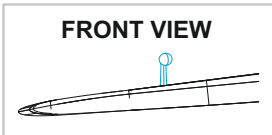
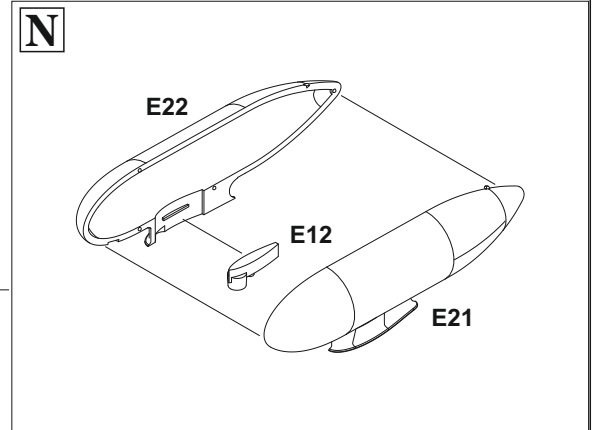
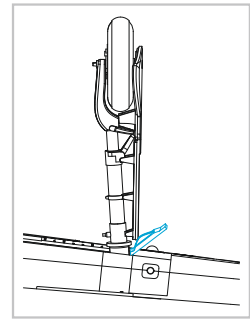
decal S25

E4 - starboard ↻ E3 - port side

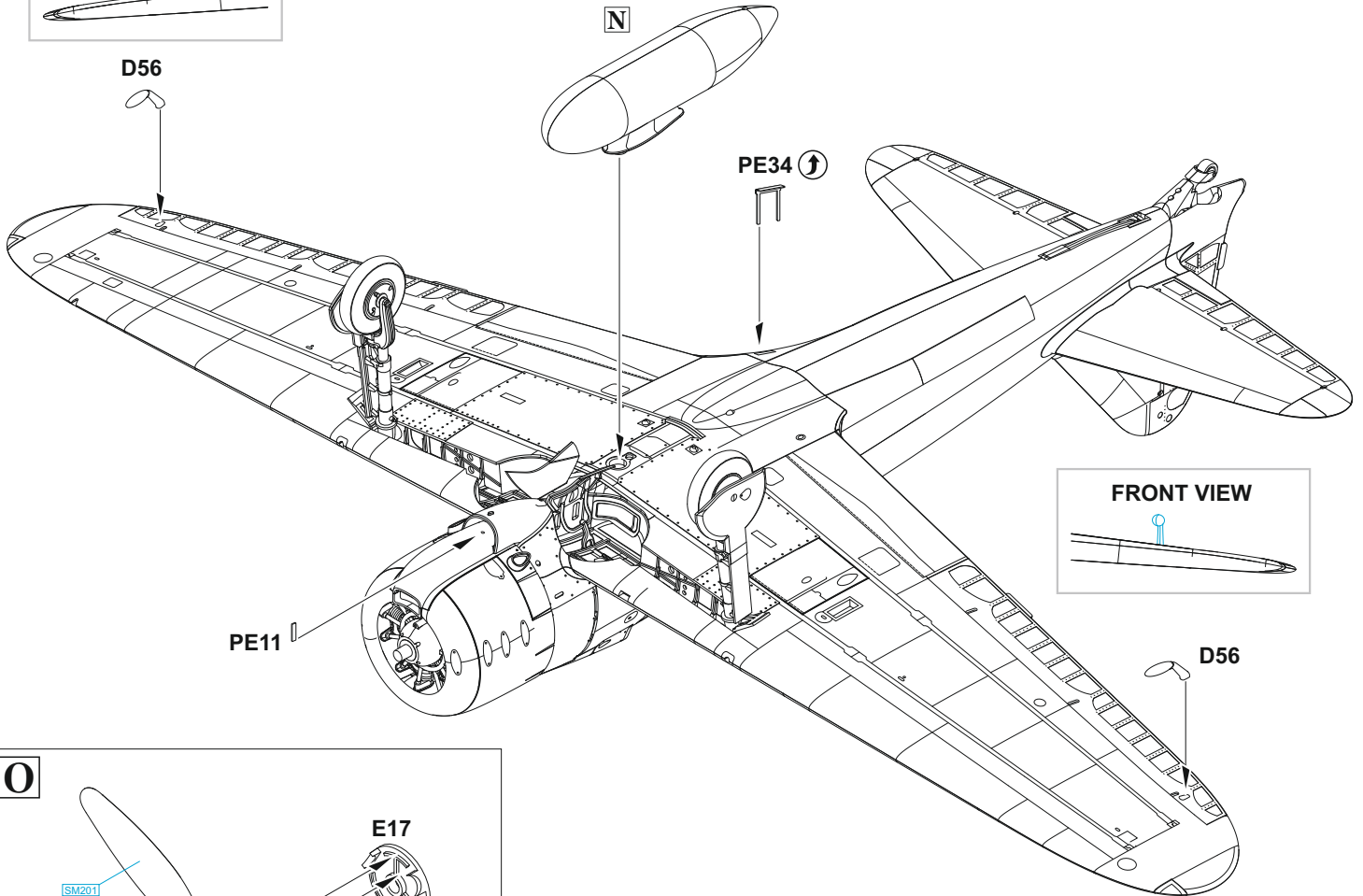

FRONT VIEW

D56

N

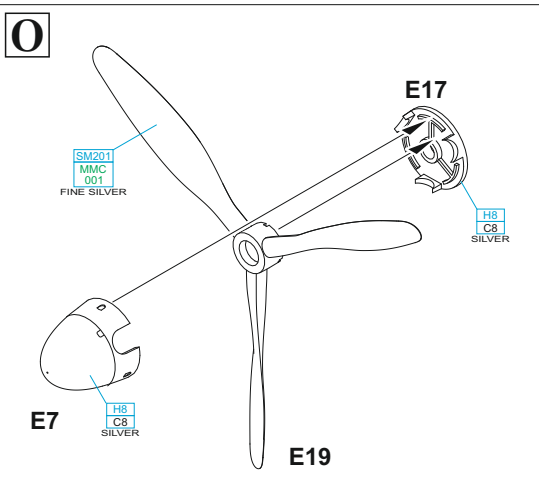
PE34 ↻

PE11

FRONT VIEW

D56

O

E17

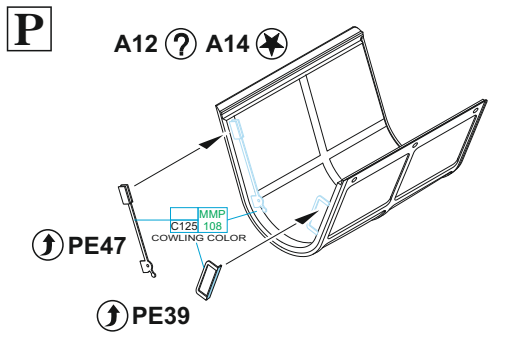
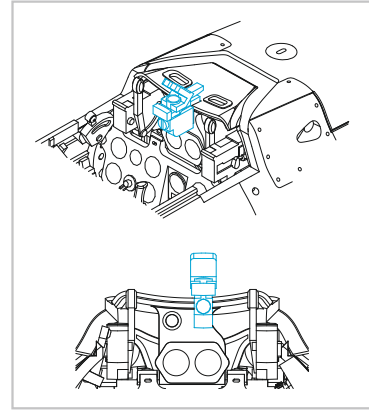
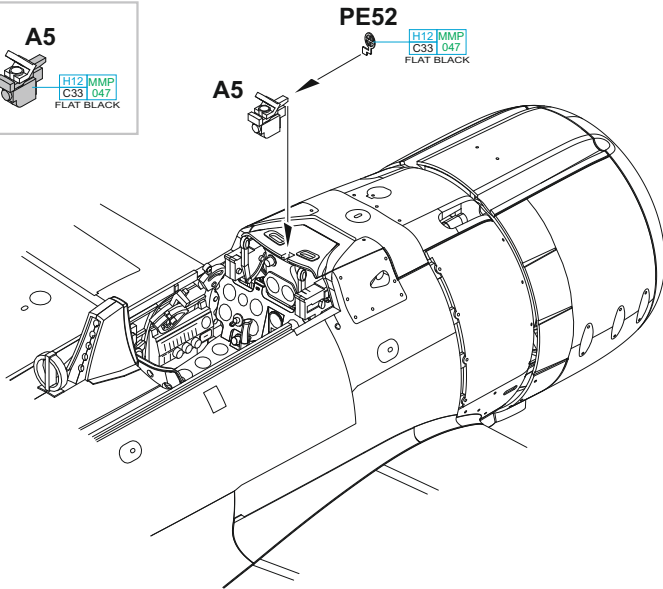
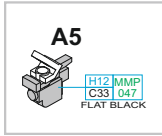
SM201
MMC
001
FINE SILVER

H8
C8
SILVER

E7

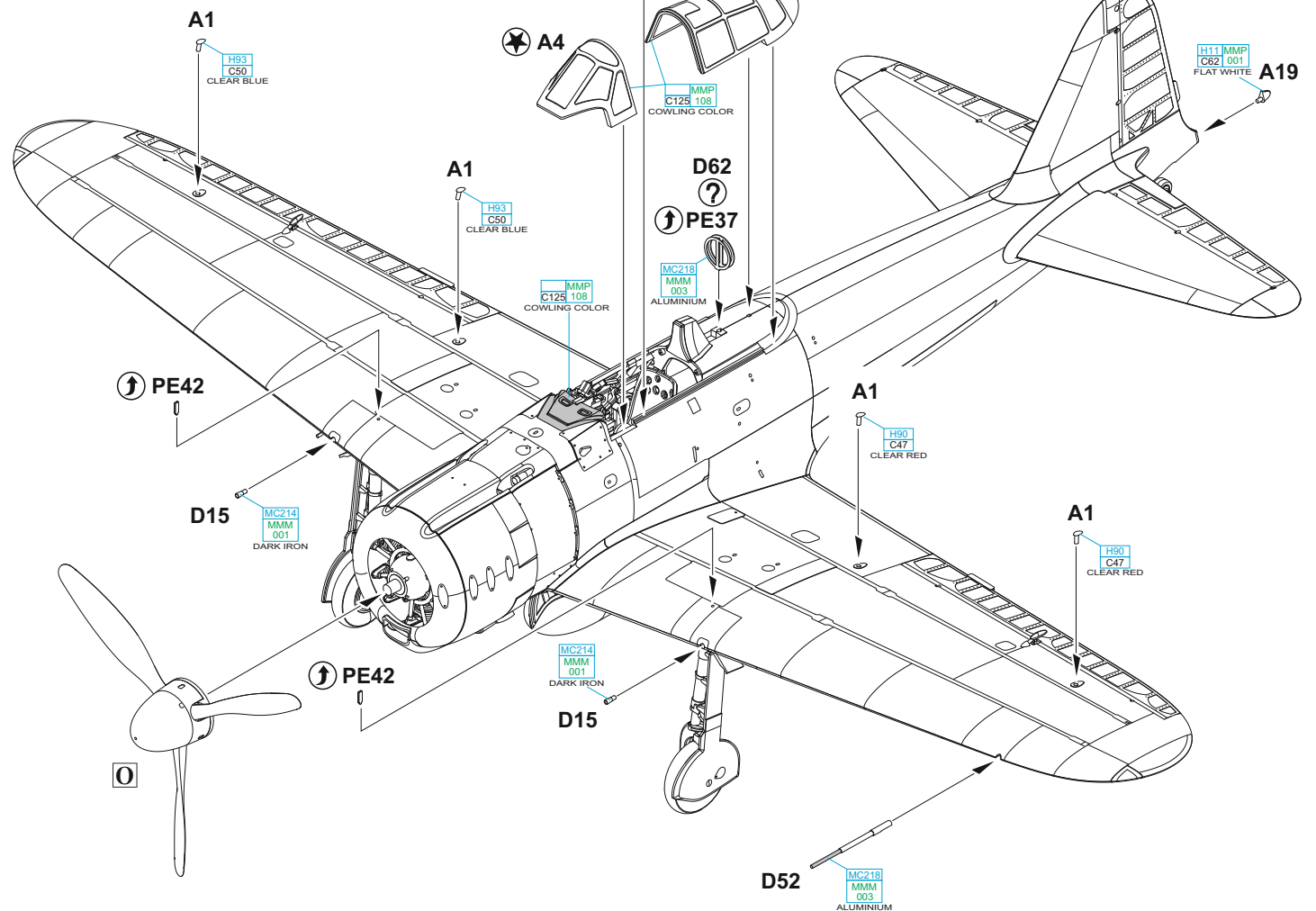
H8
C8
SILVER

E19

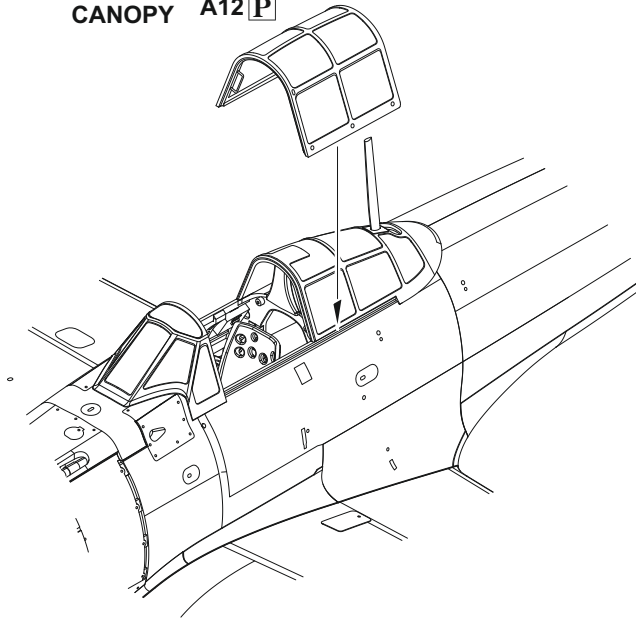

CLOSED CANOPY

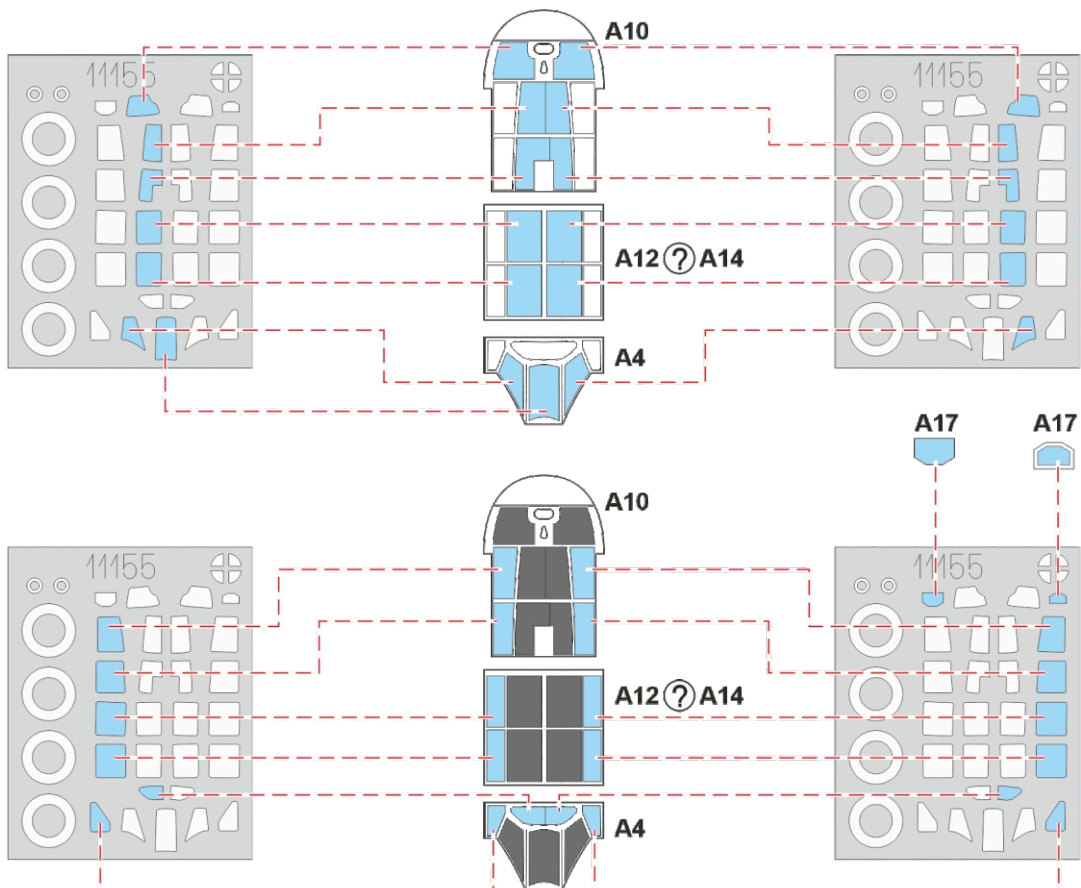
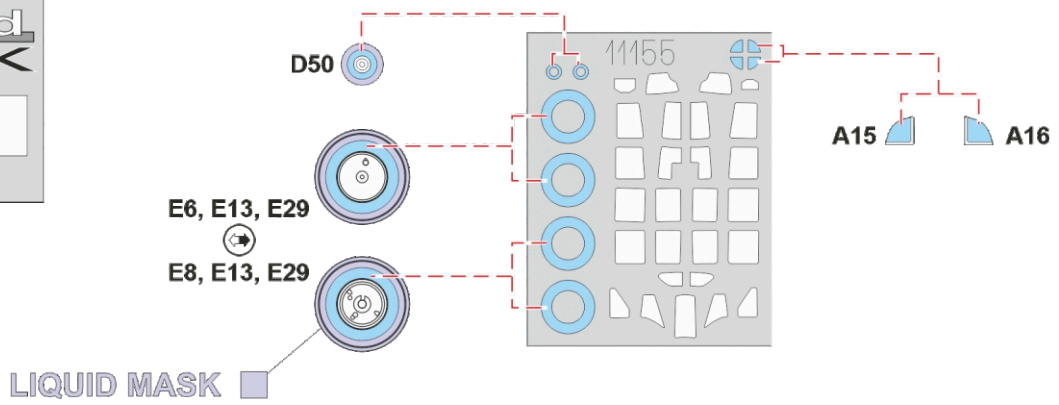
A14 P

OPEN
CANOPY A12 P

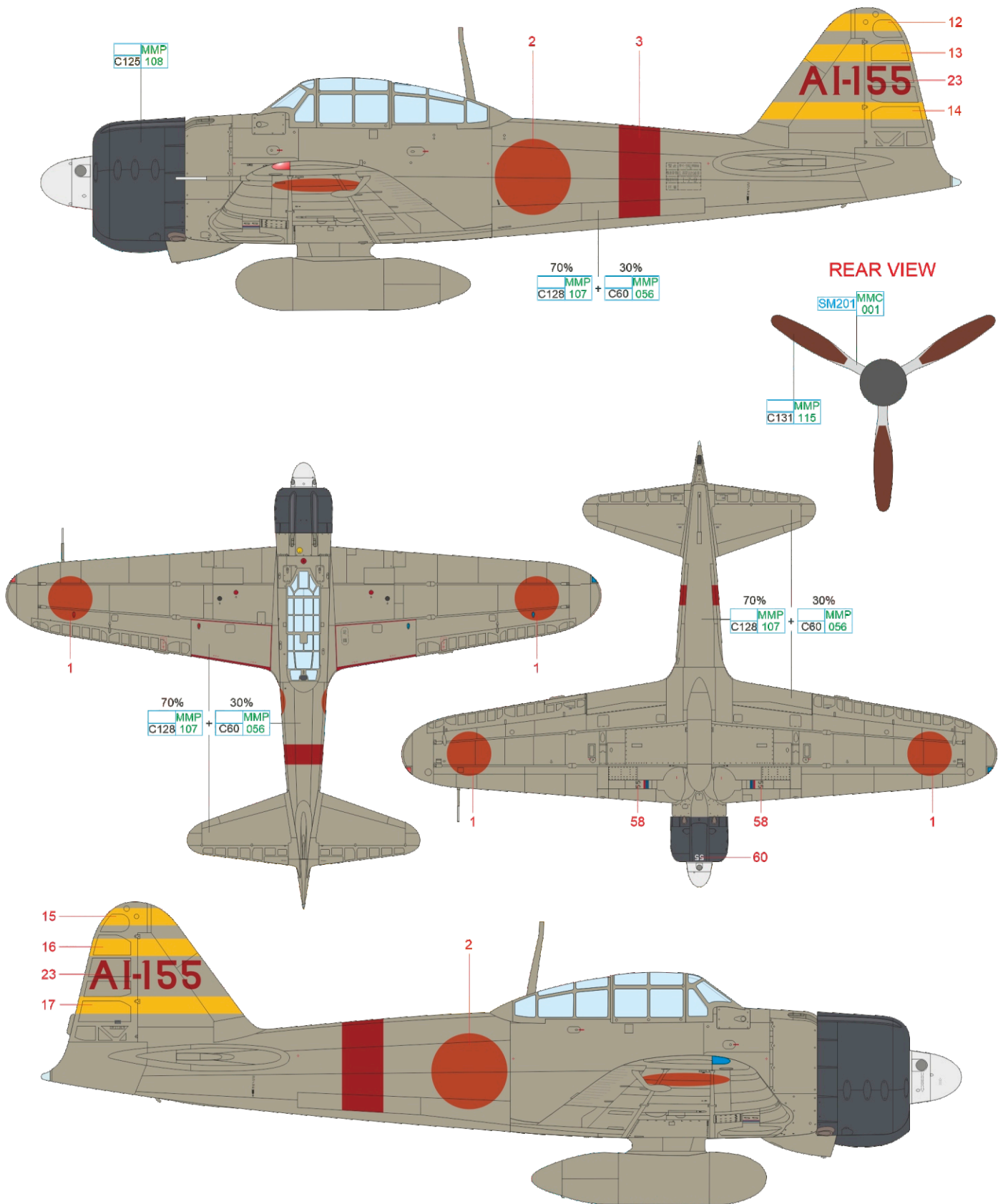

eduard
MASK
11155

A korvetní kapitán Shigeru Itaya, stíhací jednotka let. lodí Akagi, první útočná vlna

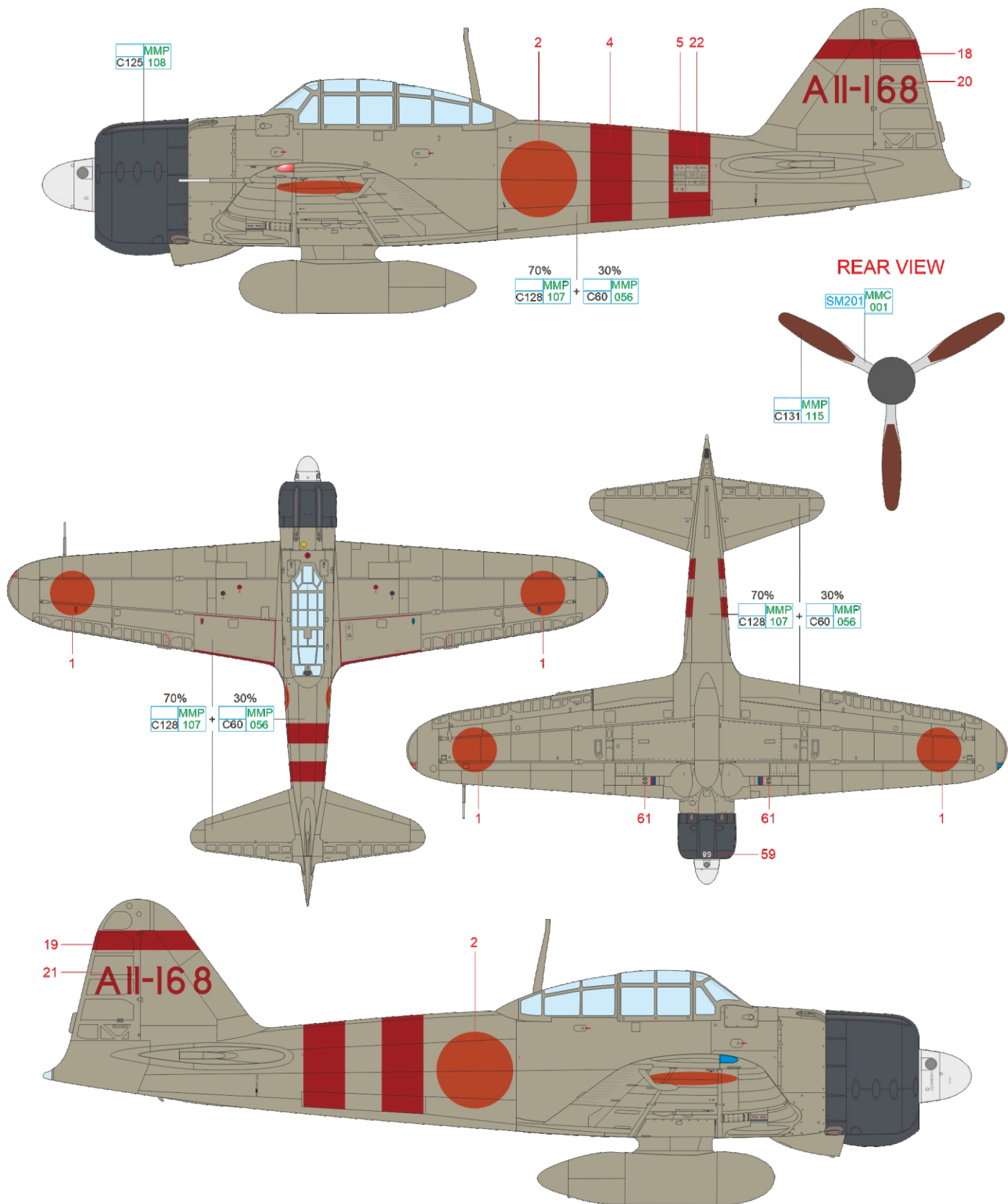
Itaya vedl během první vlny celý stíhací doprovod čtyřiceti tří Zer. Devět stíhačů z Akagi sestřelilo jeden vyhlídkový a tři cvičné stroje, poté na základnách Hickam a Ewa zničili asi 25 letounů a zaútočili na přilétající B-17. Itayovi wingmani poškodili a před přistáním zapálili B-17C ze 7th BG s osádkou Capt. Swensona a jedním pasažérem, který útok nepřežil. Itayova wingmana, poddůstojníka 1. tř. Hirana, zasáhla protiletadlová palba nad Fort Kamehameha. Při letu nízko nad zemí pak vrazil do překážky a zahynul jak on, tak čtyři američtí vojáci. Itaya se narodil v roce 1909 a námořní akademii absolvoval v roce 1929. Od listopadu 1936 byl po dobu jednoho roku buntaichō stíhačů let. lodí Ryūjō. Poté sloužil u 15. a 12. Kōkūtai a od ledna 1940 byl buntaichō stíhačů let. lodí Hiryū. V listopadu 1940 tuto funkci převzal na let. lodí Akagi, v dubnu 1941 byl jmenován do funkce hikōtaichō a setrval v ní až do Bitvy u Midway. Zahynul 24. července 1944 na Kurilech, v té době sloužil u štábu námořní 51. Kōkū Sentai. Letěl tehdy na ostrov Paramushir na palubě bombardéru G3M, který omylem sestřelila stíhačka Ki-43.

GRAY GREEN MMP C128 107   GRAY MMP C60 056   COWLING COLOR MMP C125 108   RED BROWN MMP C131 115   SUPER FINE SILVER SM201 MMC 001

B c/n pravděpodobně 2236, poddůstojník 2. tř. Akira Yamamoto, stíhací jednotka let. lodi Kaga, první útočná vlna

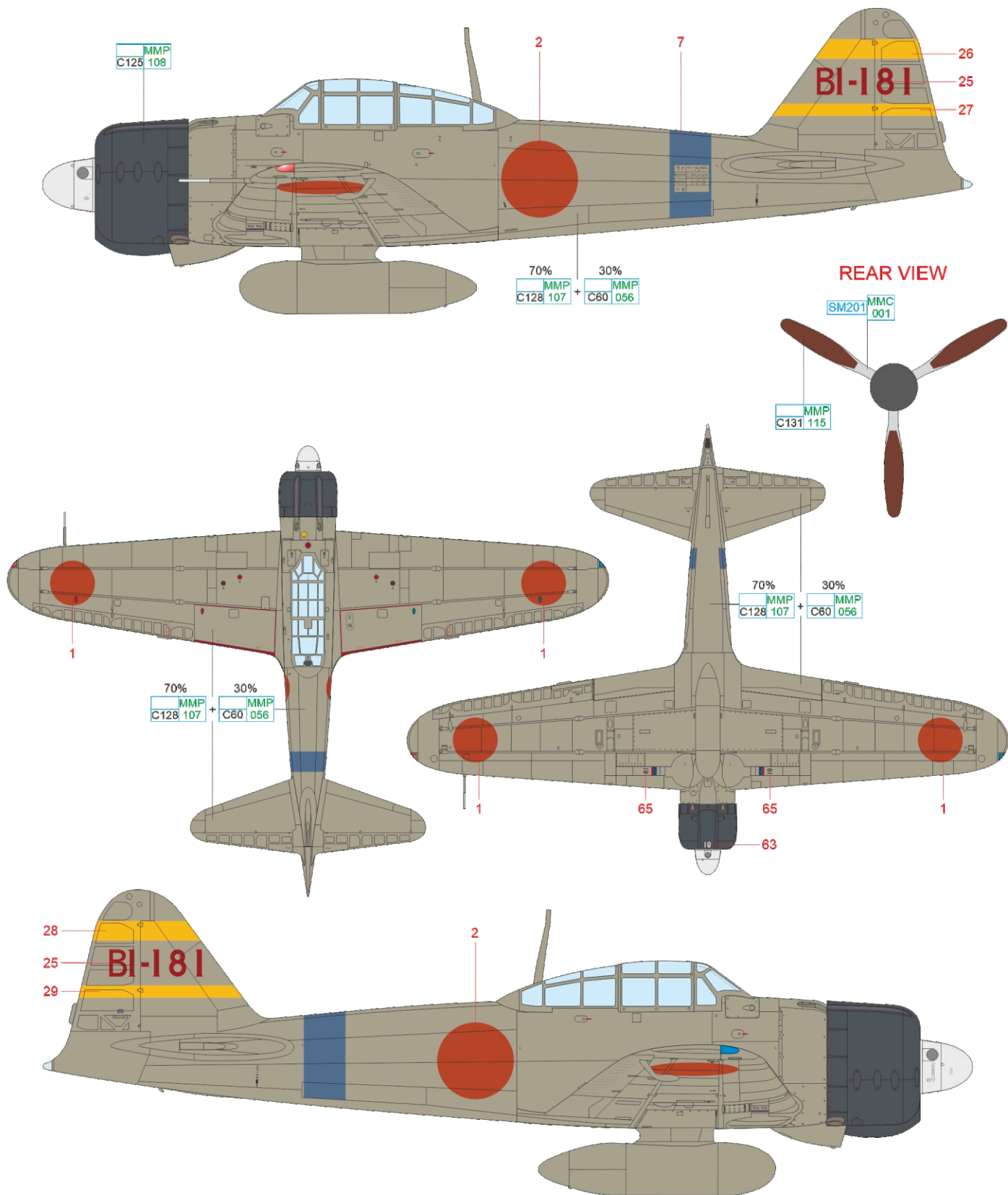
Kaga vyslala v první vlně útoku na Pearl Harbor devět Zer pod vedením poručíka Yoshio Shigy. Jeho formace zničila 21 letounů na základně Hickam a jeden sestřelila. Poddůstojník 2. tř. Yamamoto zničil na zemi šest strojů, předtím ale sestřelil žlutě zbarvený civilní Piper J-3 na vyhlídkovém letu. Oba pasažéři zahynuli. Za útok na civilní letoun snížil Lt. Shiga Yamamotovi hodnost o jeden stupeň a nazval ho „blbým bastardem“. Yamamoto sloužil jako stíhač od roku 1934 a prošel boji v Číně na letadlové lodi Hōshō a u 12. Kōkūtai. Během Bitvy u Midway při krytí letadlových lodí sestřelil pět bombardérů. Po zasažení Kagy se Yamamoto přesunul na palubu Hiryū a při doprovodu bombardérů nárokoval čtyři sestřelené Wildcaty, mezi nimi i stroj velitele VF-3 "Jimmyho" Thatche. Na podzim 1942 sloužil na let. lodi Zuihō a byl povýšen do hodnosti praporčík. V květnu 1944 byl převelen k Yokosuka Kōkūtai a účastnil se obrany Iwodžimy. Zahynul při obraně Japonska 24. listopadu 1944. Poté, co jeho letoun zasáhl palubní střelec bombardéru B-29, Yamamoto ze stroje vyskočil, ale neotevřel se mu padák. Dosáhl 13 leteckých vítězství a hodnosti podporučíka.

GRAY GREEN MMP C128 107   GRAY C60 056   COWLING COLOR MMP C125 108   RED BROWN MMP C131 115   SUPER FINE SILVER SM201 MMC 001

C poručík Masaji Suganami, stíhací jednotka let. lodi Sōryū, první útočná vlna

V první vlně zaútočilo osm Zer ze Sōryū pod vedením Suganamiho na letiště Wheeler a Ewa. Zničili na zemi 27 strojů a v soubojích sestřelili 5 letadel. Suganami pak ztratil orientaci, chtěl se vrátit nad cíl a obětovat se. Potkal však jiná letadla a vrátil se na mateřskou loď. Suganami absolvoval námořní akademii v roce 1933, sloužil u 13. Kōkūtai a působil také jako instruktor u Tsukuba Kōkūtai. Do listopadu 1941 byl nasazen jako buntaichō stíhačů na letadlové lodi Ryūjō, poté až do června 1942 velel stíhačům na palubě Sōryū. V Bitvě u Midway, v první útočné vlně, jeho formace sestřelila šest amerických stíhaček. Od července 1942 sloužil jako hikōtaichō stíhačů u Genzan Kōkūtai (pozdější Kōkūtai 252). Suganami zůstal nezvěstný 14. listopadu 1942 při doprovodu torpédoborců Rear Admirala Tanaky u Guadalcanalu. Šest Zer pod jeho velením zajišťovalo 4. patrolu. Nejdříve se pokusili zaútočit na „krásnou formaci“ B-17. Poté napadli deset F4F z VF-10 a nárokovali čtyři vítězství. Během návratu se Suganami i přes protesty svých podřízených oddělil od formace a odletěl jihozápadním kurzem. Zřejmě se zapojil do útoku na Dauntlessy z VB-10 a ještě než mu došlo palivo, sestřelil Lt. Col. „Joe“ Bauera, velitele VMF-212 a držitele Medaile cti.

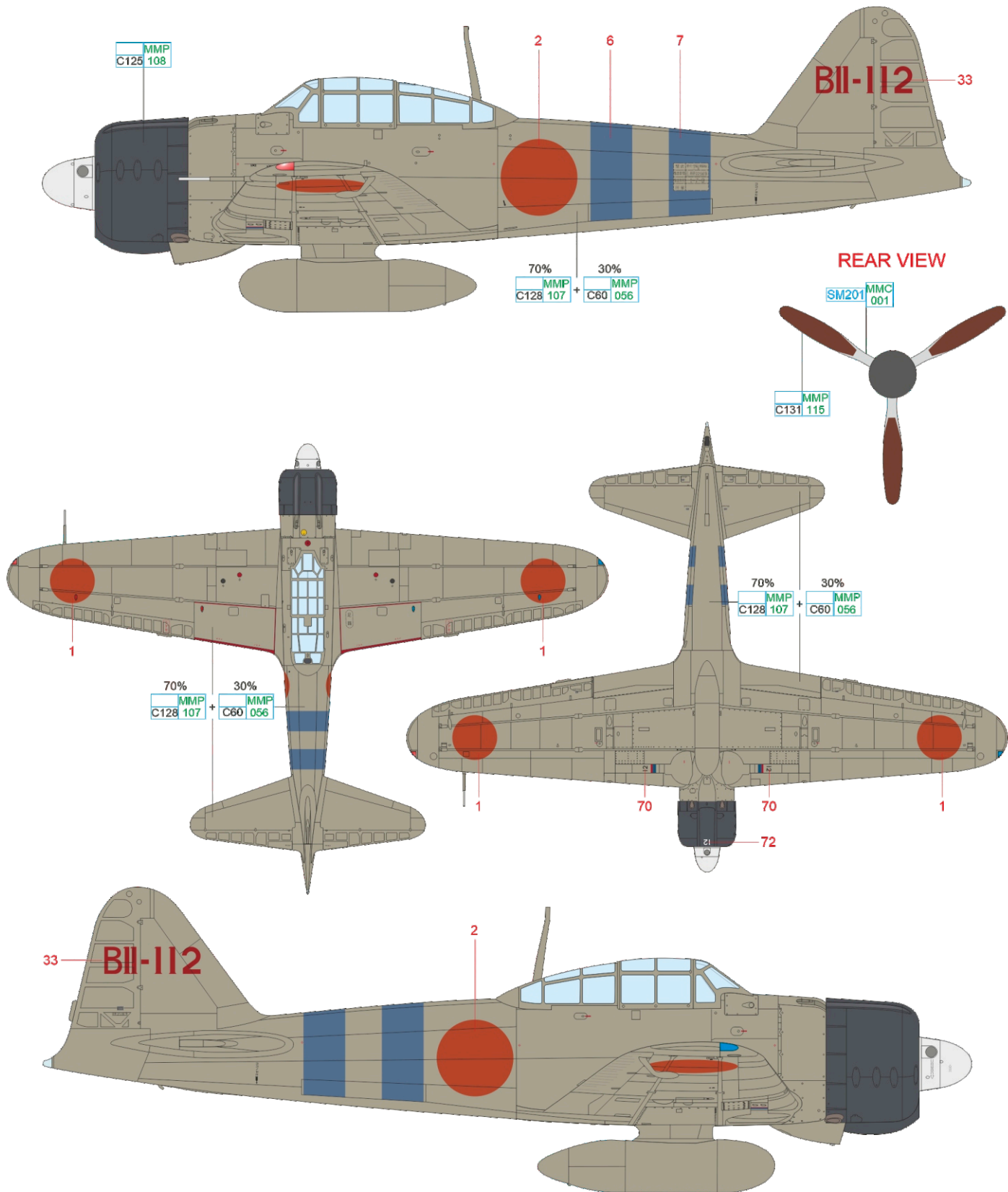

GRAY GREEN MMP C128 107   GRAY MMP C60 056   COWLING COLOR MMP C125 108   RED BROWN MMP C131 115   SUPER FINE SILVER SM201 MMC 001

eduard

D poddůstojník 1. tř. Kazuo Muranaka, stíhací jednotka let. lodi Hiryū, první útočná vlna

Hiryū vyslala v první vlně útoku na Pearl Harbor šest Zer pod vedením poručíka Okajimy, a ta na základně Ewa Field zapálila 27 letounů. Prvním wingmanem Okajimy byl podd. 1. tř. Muranaka. Výcvik dokončil v srpnu 1938 a po službě u Saeki, Ōita a Ōmura Kōkūtai byl v srpnu 1939 převelen k 14. Kōkūtai na čínském bojišti. Podílel na prvních dvou vítězstvích této jednotky. V srpnu 1941 byl převelen k Suzuka Kōkūtai a v listopadu téhož roku byl přidělen na palubu Hiryū. Během Bitvy u Midwaye byl jediným pilotem, který vydržel doprovázet bombardéry z Hiryū po celou dobu akce. Po návratu na palubu odstartoval na hlídku v okolí lodi, během níž sestřelil tři letouny, ale jeho Zero bylo zasaženo, musel přistát na vodu a zachránil jej torpédoborec Nowaki. Po vyléčení byl Muranaka nasazen na tetadlových lodích Shōkaku a Junyō. Bojoval nad Guadalcanalem a zúčastnil se Bitvy u Santa Cruz. V roce 1944 působil jako instruktor v Japonsku u Tokushima Kōkūtai a v Singapuru u 11. Kōkūtai. Na konci války létal v hodnosti praporčíka na stíhačkách NIK u Hikōtai 701 v rámci elitní Kōkūtai 343. Celkem dosáhl šesti jistých a tří pravděpodobných vítězství. Po válce vstoupil do JSDF a dosáhl hodnosti majora.

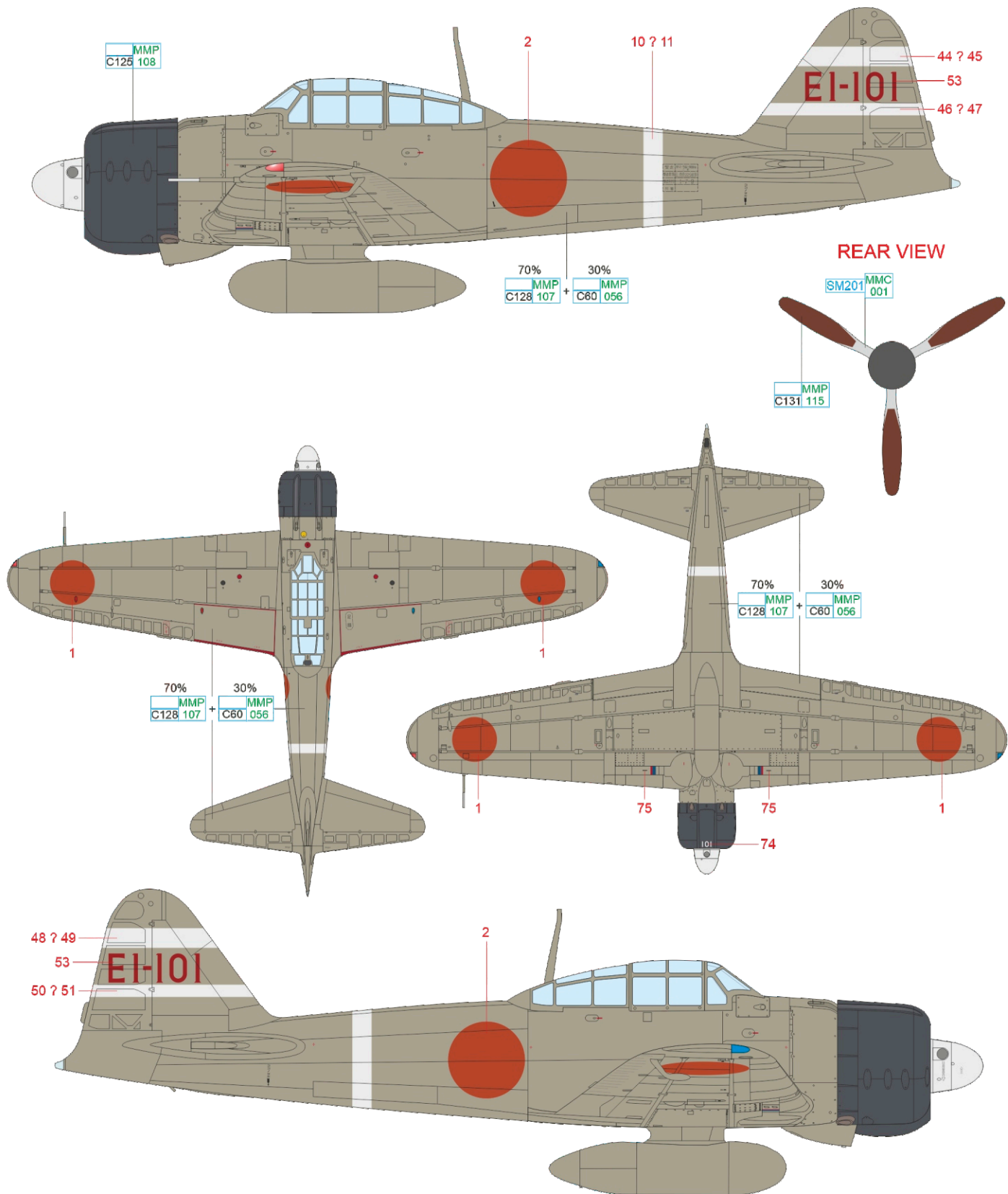

GRAY GREEN MMP C128 107   GRAY MMP C60 056   COWLING COLOR MMP C125 108   RED BROWN MMP C131 115   SUPER FINE SILVER SM201 MMC 001

eduard

E poručík Tadashi Kaneko, stíhací jednotka let. lodi Shōkaku, první útočná vlna

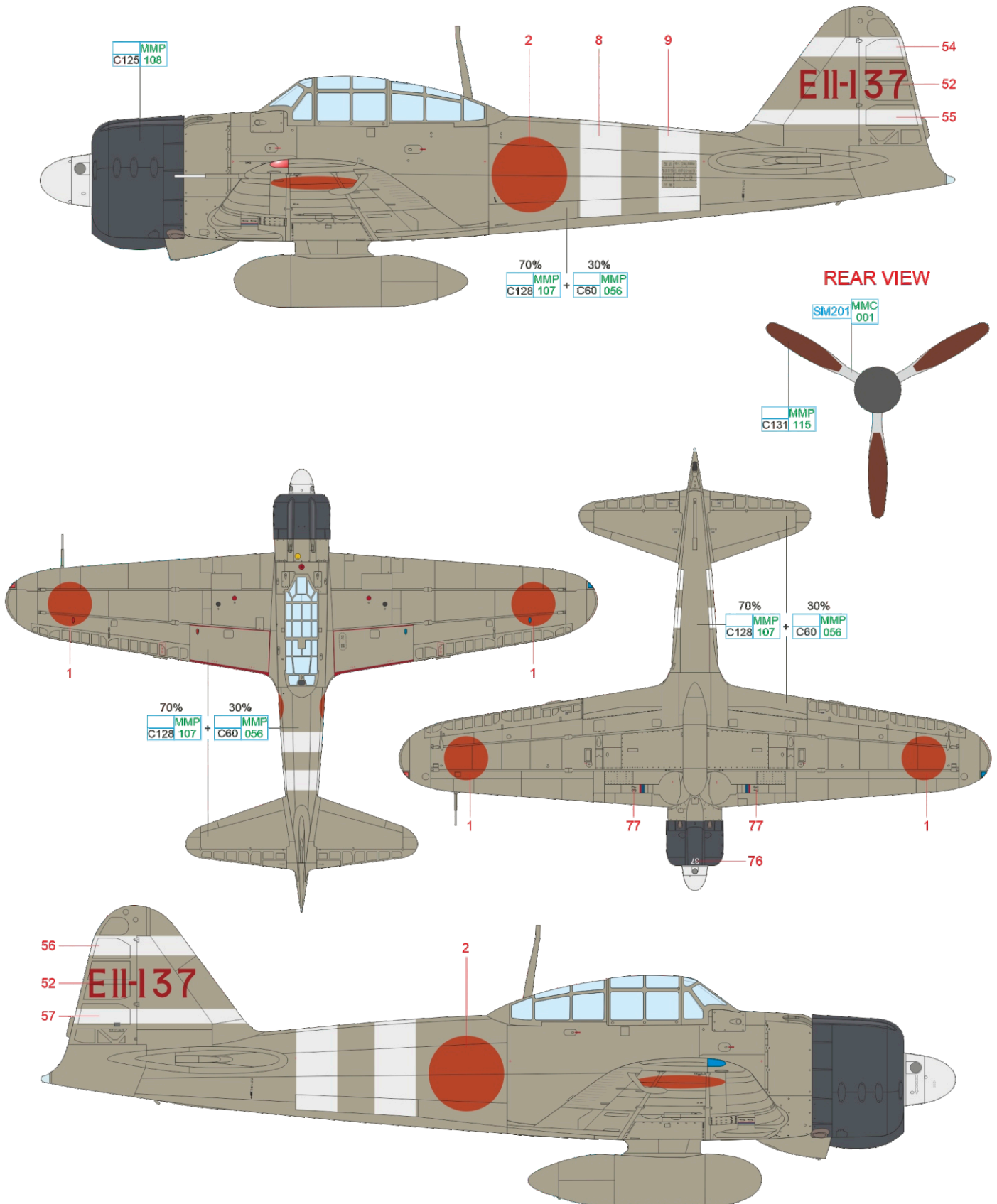
Shōkaku vyslala v první vlně útoku na Pearl Harbor 5 Zer pod vedením poručíka Kaneka. Na letišti Kaneohe zničili 35 strojů a tři další zasáhli na základně Bellows. Během druhé útočné vlny stíhači ze Shōkaku hlídkovali u letadlových lodí. Kaneko od roku 1937 velel stíhací Shōtai na palubě letadlové lodi Ryūjō. Po úspěšném útoku na přesilu čínských stíhačů 22. srpna 1937 u Šanghaje se stal známým v japonském tisku. V dalších letech sloužil u 15. a 12. Kōkūtai, později u Ōmura a Mihoro Kōkūtai. Od září 1941 působil jako buntaichō stíhačů na letadlové lodi Shōkaku. Při útoku na Trincomalee 9. dubna 1942 sestřelil tři Hurricaney. V květnu 1942 byl jmenován do funkce hikōtaichō 6. Kōkūtai, která měla mít základnu na atolu Midway. Během Bitvy u Midwaye byl Kaneko se svými muži na palubě Akagi a z vlastní iniciativy se zapojil do bitvy, v níž sestřelil dva torpédové letouny. Od října 1942 bojoval nad Guadalcanalem jako hikōtaichō stíhačů letadlové lodi Hiyō. Na počátku listopadu byl povýšen do hodnosti korvetního kapitána. Během hlídky 11. listopadu sestřelil 3 F4F z VMF-121. Celkem měl na kontě nejméně osm vítězství. Zahynul 14. listopadu v boji s Dauntlessy z VB-10, jeho Zero zapálil střelec ACRM Gordon C. Gardner.

F poručík Masao Sató, stíhací jednotka let. lodi Zuikaku, první útoční vlna

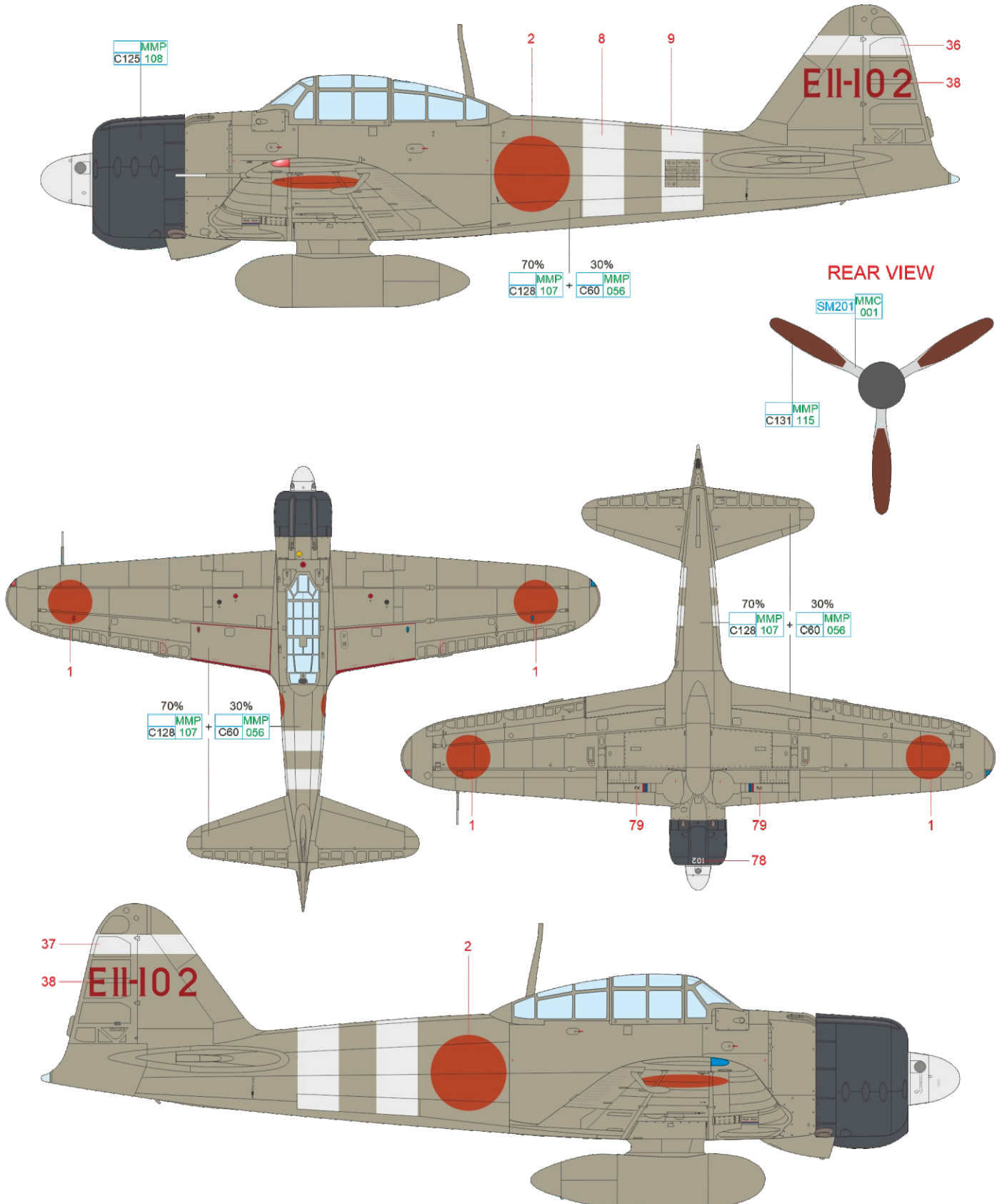
Letadlová loď Zuikaku vyslala v první vlně pět Zer pod vedením poručíka Satóa. Doprovozel bombardéry při náletu na letiště Kaneohe. Protože ve vzduchu nenarazili na odpor, zničili na zemi přes 32 letounů. Během druhé útočné vlny stíhači ze Zuikaku hlídkovali u letadlových lodí. Sató byl veteránem bojů u 12. Kōkūtai v Číně a sloužil i na Akagi. Od září 1941 do ledna 1942 jako buntaichō vešel stíhačům na palubě Zuikaku a od května začal tuto funkci vykonávat na letadlové lodi Kaga až do jejího potopení u Midway. Od června 1942 se na letadlové Zuihō ujal funkce hikōtaichō. Zúčastnil se sní Bitvy u Santa Cruz a v její druhé fázi Satóova formace sestřelila čtyři letouny. V dubnu roce 1943 se Zuihō podílela na operaci „I“-gō v oblasti Nové Guineje a Šalamounových ostrovů. Sató zahynul 11. listopadu 1943 během operace „Ro“-gō v leteckém boji nad Bougainville.

GRAY GREEN MMP C128 107   GRAY C60 056   COWLING COLOR MMP C125 108   RED BROWN MMP C131 115   SUPER FINE SILVER SM201 MMC 001

G poddůstojník 1. tř. Tetsuzō Iwamoto, stíhací jednotka let. lodi Zuikaku, patrola během první útočné vlny

Během první vlny útoku na Pearl Harbor vyslala Zuikaku také šest Zer na hlídku v okolí letadlových lodí. P01c Iwamoto při ní vedl 2. Shōtai. V té době byl nejúspěšnějším námořním stíhacím esem se 14 vítězstvími z bojů v Číně u 12. Kōkūtai. V roce 1942 se s letounem č. 102 účastnil bitev v Indickém oceánu a v Korálovém moři. Od léta 1942 působil v Japonsku jako instruktor a od března 1943 se účastnil hlídkování na Kurilských ostrovech u Kōkūtai 281. V listopadu se Iwamoto s částí jednotky přesunul do Rabaulu, kde byli začleněni nejdříve do Kōkūtai 204 a později do Kōkūtai 253. V únoru 1944 se na atolu Truk podílel na stáhání bombardérů B-24. V červnu 1944 byl převelen do Japonska a od podzimu téhož roku se účastnil bojů v rámci Kōkūtai 252 nad Tchaj-wanem a Filipíny. Do konce války sloužil u Kōkūtai 203 a účastnil se s ní také Bitvy o Okinawu. Dosáhl hodnosti podporučíka a zemřel v roce 1955. Iwamotovi je připisováno 80 vítězství, on sám měl ve svém deníku zaznamenáno na 202 zasažených nepřátel.

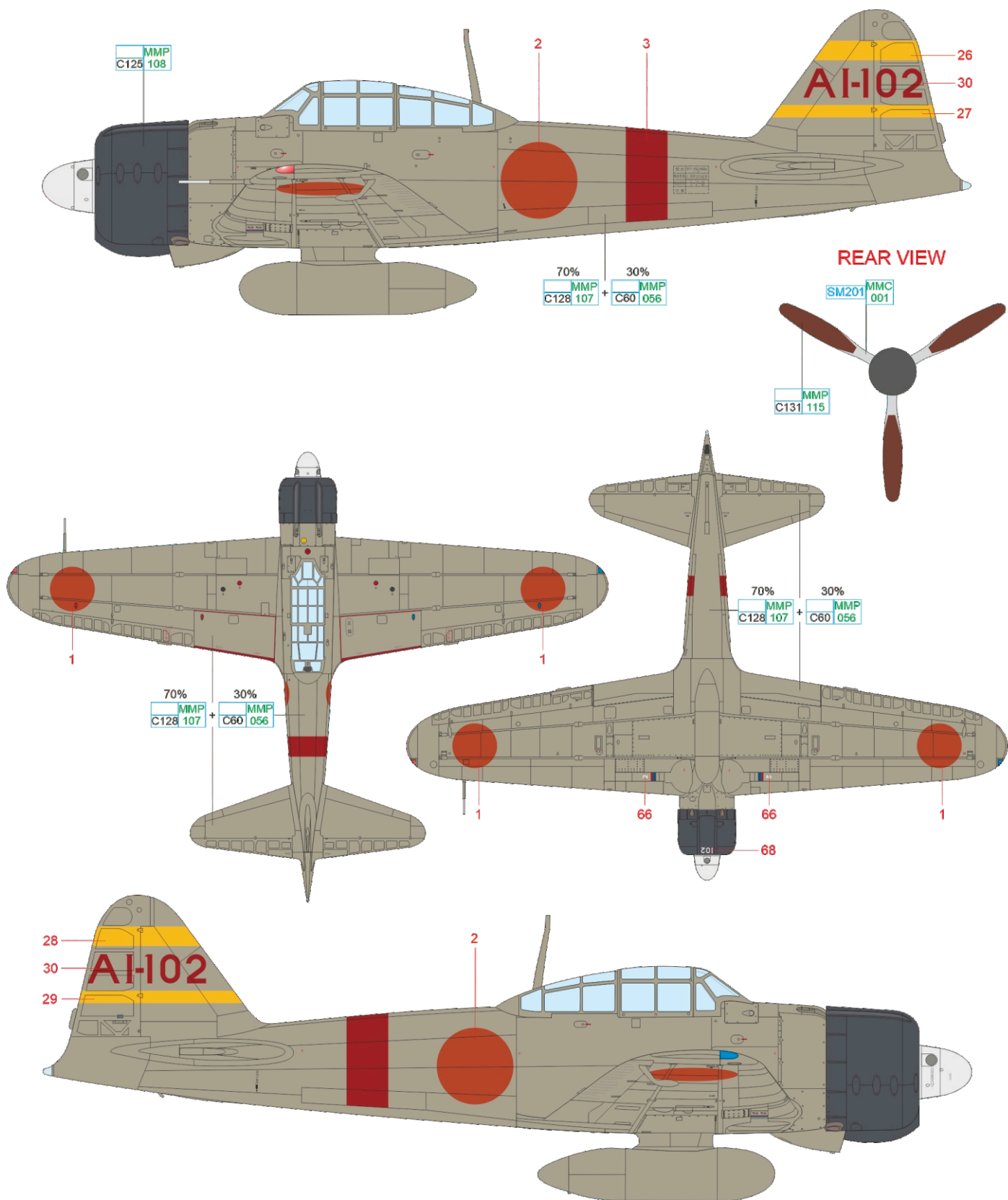

GRAY GREEN MMP C128 107   GRAY C60 056   COWLING COLOR MMP C125 108   RED BROWN MMP C131 115   SUPER FINE SILVER SM201 MMC 001

eduard

H poručík Saburō Shindō, stíhací jednotka let. lodi Akagi, druhá útočná vlna

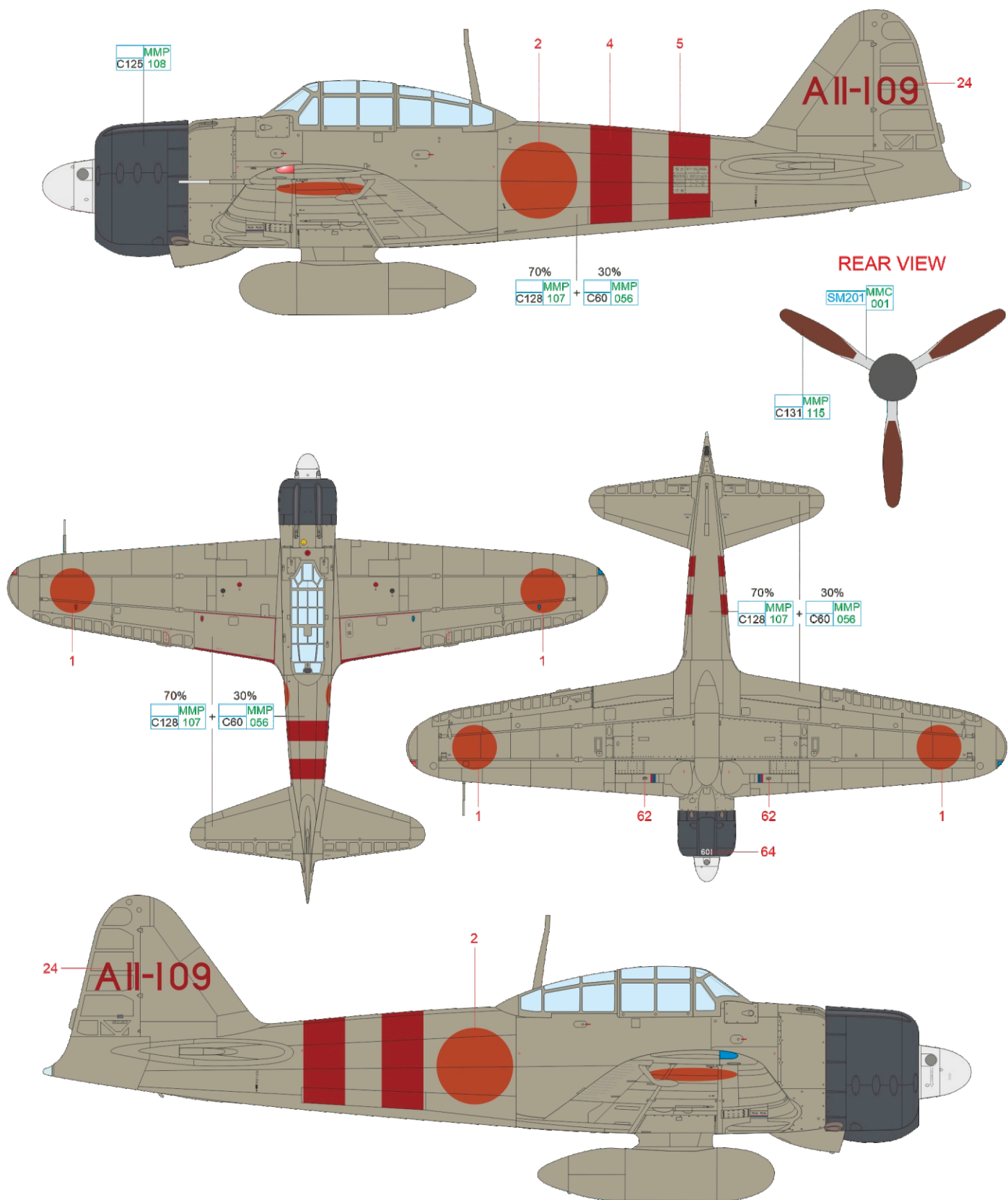
Během druhé vlny vedl celý stíhací doprovod třiceti šesti Zer poručík Shindō. Devět stíhačů z Akagi se ve vzduchu nesetkalo s odporem a na základně Hickam pod velením Shindōa zničili dva letouny. Shindō se narodil v roce 1911 a námořní akademii absolvoval v roce 1929. Od roku 1935 sloužil v Ómura Kōkūtai a o rok později byl přidělen na let. lod' Kaga. V roce 1940 létal v Číně u 12. Kōkūtai během zkoušek stíhačky A6M2. Pod jeho vedením došlo 13. září k prvnímu boji na Zerech. Japonci po něm bez vlastní ztráty ohlásili 27 vítězství. V listopadu 1940 byl Shindō převelen ke 14. Kōkūtai v Hanoji, rovněž vyzbrojené Zery. Od dubna do prosince 1941 byl buntaichō stíhačů z Akagi, ale po útoku na Pearl Harbor musel být hospitalizován. Po uzdravení byl v dubnu 1942 jmenován velitelem Tokushima Kōkūtai. Od listopadu 1942 se jako hikōtaichō u Kōkūtai 582 zapojil do bojů nad Guadalcanalem. Od července do září 1943 ve stejné oblasti sloužil jako hikōtaichō stíhací Kōkūtai 204. Na přelomu roků 1943 a 1944 velel stíhací jednotce letadlové lodi Ryūhō a později byl zapojen do vedení Kōkūtai 653 a 203 při obraně Tchaj-wanu, Filipín a Japonska. Na konci války byl ve funkci hikōtaichō u Tsukuba Kōkūtai. Zemřel v roce 2000.

GRAY GREEN MMP C128 107   GRAY MMP C60 056   COWLING COLOR MMP C125 108   RED BROWN MMP C131 115   SUPER FINE SILVER SM201 MMC 001

poddůstojník 1. tř. Yoshikazu Nagahama, stíhací jednotka let. lodi Kaga, druhá útočná vlna

Formaci devíti Zer letadlové lodi Kaga vedl v druhé vlně Lt. Yasushi Nikaidō. Na letišti Hickam zničili šest letounů a dalších 10 zasáhli na základně Wheeler. Náletu se zúčastnil i poddůstojník 1. tř. Nagahama, který na let. lodi Kaga sloužil od roku 1939. Během náletu na Darwin 19. února 1942 dosáhl během jednoho bojového letu pěti vítězství. Nejdříve sestřelil Catalinu z Patrol Wing 10. Po návratu hlásil, že když nedokázal najít svou formaci, sám zaútočil na pětici P-40 z 33rd PS, z nichž čtyři sestřelil a poté zapálil další létající člun na hladině. Na stejné P-40 zřejmě zaútočili i další stíhači z Kagy. Během Bitvy o Midway se Nagahama účastnil první útočné vlny a po návratu se během patroly podílel na zničení formace Devastatorů z USS Hornet. Bitvy u východních Šalamounů se zúčastnil již na palubě Zuikaku a při hlídce 26. srpna spolupracoval na zničení Cataliny z VP-14, která byla poprvé poškozena již 7. prosince 1941. Během Bitvy u Santa Cruz se 26. října podílel na sestřelení několika Wildcatů, včetně stroje Lt. (jg) Paula Landryho z VF-72. Nagahama zahynul při nehodě 6. září 1943 v Japonsku během služby u Tsuiki Kōkūtai. Je mu připisováno 10 vítězství (uvádí se i 13) a dosáhl hodnosti vrchního poddůstojníka.

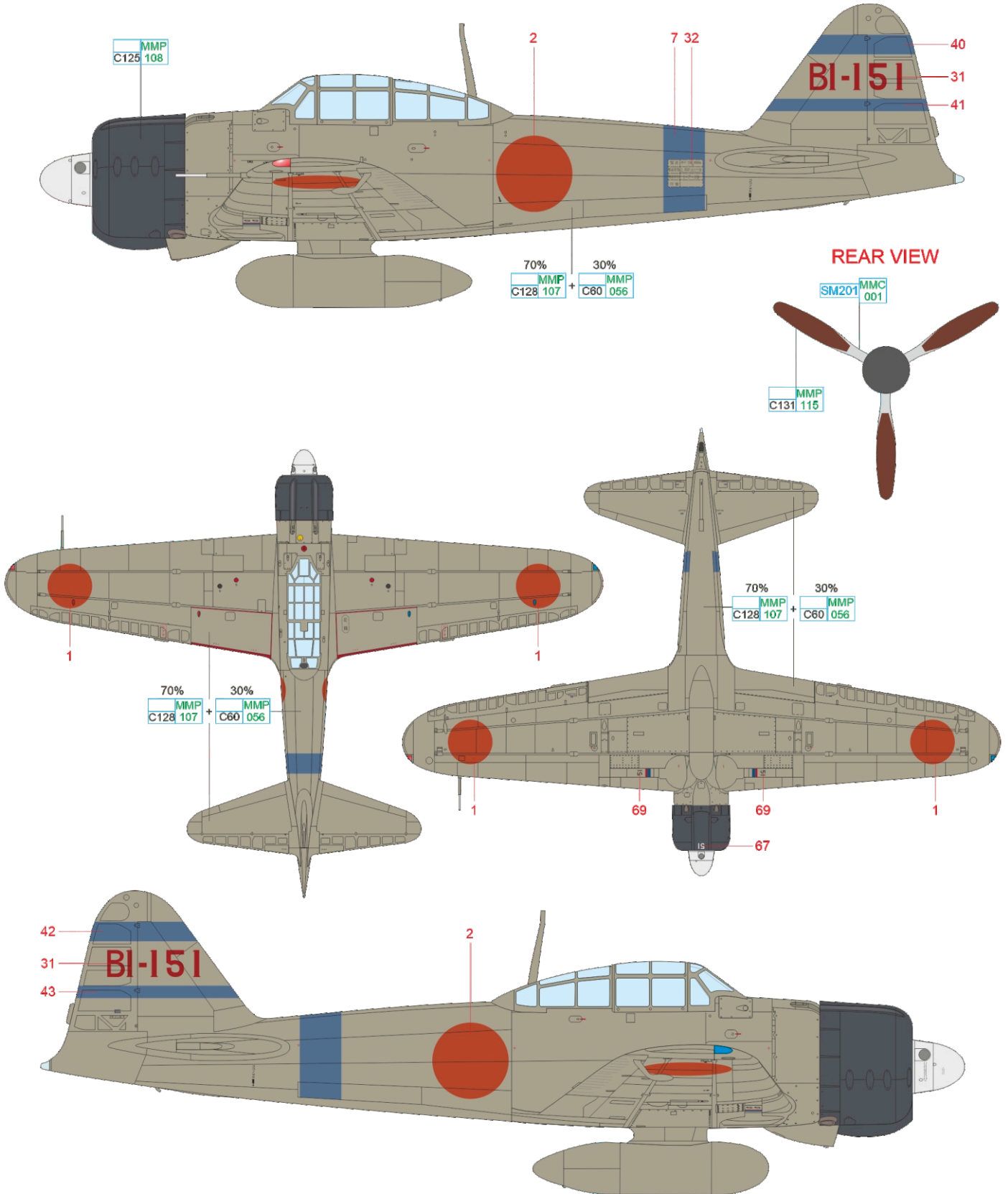

GRAY GREEN MMP C128 107   GRAY MMP C60 056   COWLING MMP C125 108   RED BROWN MMP C131 115   SUPER FINE SILVER SM201 MMC 001

eduard

J c/n 3277, poručík Fusata lida, stíhací jednotka let. lodi Sōryū, druhá útočná vlna

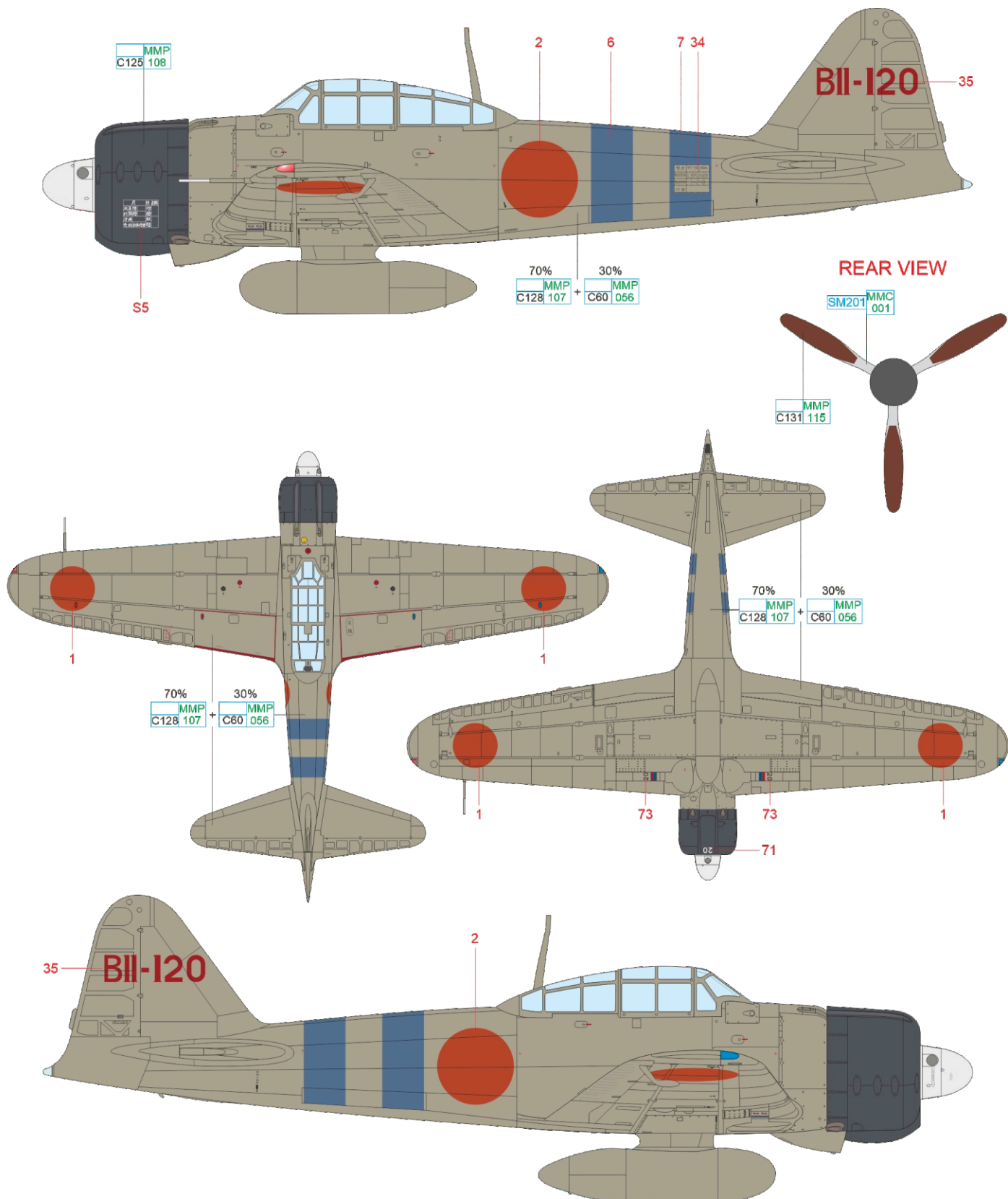
Ve druhé útočné vlně vyslala Sōryū 9 Zer pod velením poručíka Fusaty lida. Formace napadla letiště Kaneohe, kde zničila šest létajících člunů. lida při návratu signalizoval, že mu dochází palivo. Vrátil se zpět a svým letounem se rozhodl vrazit do hangáru na letišti Kaneohe, cíl však minul. Jeho tělo bylo pohřbeno s vojenskými poctami a posmrtně byl povýšen o dva stupně. Existuje i svědectví, že lida nevěřil v úspěch války proti USA a jeho Zero mělo paliva dost. Lidovu leteckou kuklu v roce 1999 předala jeho příbuzným dcera pana Sama Chuna, který ji lidovi po havárii sňal z hlavy. Na místě dopadu je dnes památník. Díky pozemní palbě a pilotům stíhaček P-36 z 45th FS ztratila lidova formace další dvě Zera a jedno utrpělo vážné poškození. Dva američtí stíhači byli v soubojích sestřeleni. lida se narodil 2. prosince 1913. Nejdříve sloužil jako instruktor u Kasumigaura Kōkūtai, v září 1940 byl přidělen k 12. Kōkūtai v Číně, která testovala v boji stíhačky Zero. Při náletu na Čcheng-tu 26. října jeho formace nárokovala sestřelení deseti letounů bez vlastní ztráty. lida přesto vyjadřoval nesouhlas se způsobem vedení války proti Číně. Od září 1941 jako buntaichō velel stíhačům letadlové lodi Sōryū až do 7. prosince 1941.

GRAY GREEN MMP C128 107   GRAY MMP C60 056   COWLING COLOR MMP C125 108   RED BROWN MMP C131 115   SUPER FINE SILVER SM201 MMC 001

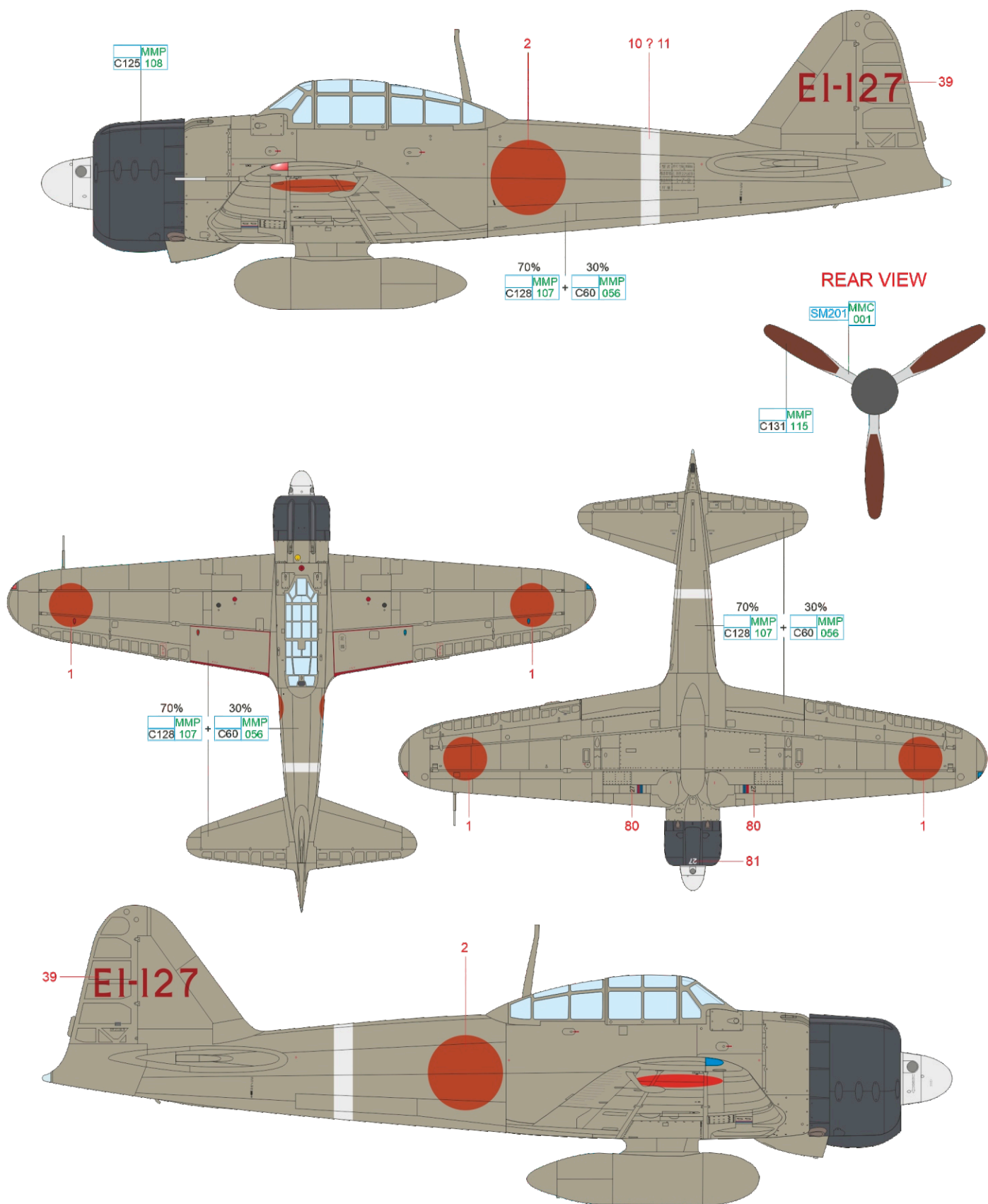
K c/n 2266, poddůstojník 1. tř. Shigenori Nishikaichi, stíhací jednotka let. lodi Hiryū, druhá útočná vlna

V druhé útočné vlně vyslala Hiryū devět Zer pod velením poručíka Sumio Nōna. Jeho piloti zaútočili na základny Kaneohe a Bellows, nárokovali dva zničené letouny na zemi a jeden automobil. Poddůstojník 1. tř. Nishikaichi kvůli nedostatku paliva hledal záchranou ponorku u ostrova Niihau. Když ji nenašel, rozhodl se přistát, ale byl zajat havajským domorodcem, který mu odebral dokumenty a zbraň. Pilot přemluvil ke spolupráci několik obyvatel japonského původu, jež na ostrovu žili, a podařilo se mu osvobodit. Z letounu odmontoval kulomet, stroj poté zapálil a pod pohrůžkou zabít domorodců si chtěl vynutit vrácení tajných dokumentů. Dne 13. prosince zjail s jedním pomocníkem domorodce Benjaminu Kanahelého a jeho ženu. Došlo k potyčce, během níž byl Kanahelé japonským pilotem třikrát postřelen, ale rozzuřil se natolik, že s pilotem udeřil o zeď tak, že jej zabil. Pilotův pomocník Harada spáchal při potyčce sebevraždu. Událost je známa jako Niihauský incident. Pan Kanahelé obdržel od amerického prezidenta Purpurové srdce a Medaili za zásluhy. Nishikaichi, jehož osud nebyl japonské straně znám, byl posmrtně povýšen o dva stupně. Části jeho Zera jsou vystaveny v Pacific Aviation Museum Pearl Harbor. Na motorovém krytu byla namalována servisní tabulka se jménem mechanika podd. 3. tř. Akimota.

L poddůstojník 1. tř. Yukuo Hanzawa, stíhací jednotka let. lodi Shōkaku, patrola během druhé útočné vlny

Stíhači z letadlové lodi Shōkaku se druhé útočné vlny na Pearl Harbor neúčastnili. Namísto toho nad svazem letadlových lodí postupně hlídkovalo dvanáct letounů ze Shōkaku pod vedením poručíka Masao Iizuky. Poddůstojník 1. tř. Hanzawa při hlídce vedl 1. shōtai. V té době měl za sebou téměř tři roky operační služby včetně nasazení u 12. Kōkūtai v Číně. Hanzawa se proslavil 8. května 1942 během Bitvy v Korálovém moři, když bez použití záchytného lana přistál na kouřem zakryté palubě poškozené mateřské letadlové lodi. Padl v Bitvě u Santa Cruz 26. října 1942 v souboji s Lt. „Kenem“ Blissem, velitelem sekce Blue 29 z VF-72 z USS Hornet. Hanzawa zasáhl zezadu Blissův Wildcat a těžce jej poškodil. Zřejmě se domníval, že Bliss ze stroje vyskakuje, předlétl ho, ale Američan jej v tom okamžiku sestřelil, krátce na to přistál na hladinu a byl zachráněn. Hanzawa měl v té době hodnost praporčíka.

GRAY GREEN MMP C128 107   GRAY MMP C60 056   COWLING COLOR MMP C125 108   RED BROWN MMP C131 115   SUPER FINE SILVER SM201 MMC 001

eduard

